amazing THAILAND

Diversity Journey

การท่องเที่ยวความหลากหลายทางชีวภาพ

ปราณบุรี • เขาสามร้อยยอด • กุยบุรี

ความหลากหลายทางชีวภาพ

หมายถึง สภาพความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ทั้งพืชและสัตว์ซึ่งอาศัยอยู่ร่วมกันในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง

ความหลากหลายทางชีวภาพอาจหมายถึงการที่ช้างแต่ละตัวมียีนแตกต่างกัน เพื่อให้สามารถสืบพันธุ์ต่อไปได้อย่างแข็งแรง หรืออาจหมายถึงการที่สัตว์หลากหลายชนิดอยู่อาศัยอย่างพึ่งพากันในป่า เช่นช้าง กระทิง และนก หาอาหารด้วยกันเสมอ แม้สัตว์และพืชก็สร้างประโยชน์ให้แก่กันและกัน เมื่อช้างกินพืชจำนวนมากและเดินทางระยะไกลไปขับถ่ายเพื่อกระจายเมล็ดพันธุ์ไปทั่วจนทำให้ผืนป่าอุดมสมบูรณ์ และความอุดมสมบูรณ์จากผืนป่าก็ถูกลำเลียงลงมาตามลำธารสู่ป่าชายเลนปากแม่น้ำ กลายเป็นบ้านหลังใหญ่ของสิ่งมีชีวิตในท้องทะเลอีกต่อหนึ่ง

โลกได้ออกแบบความหลากหลายทางชีวภาพเหล่านี้ เป็นระบบที่ซับซ้อนแต่ทำงานได้อย่างราบรื่น ส่งผลให้มนุษย์มีทรัพยากรธรรมชาติ ที่สมบูรณ์เพรียบพร้อมแก่การดำรงชีวิต

การท่องเที่ยวบนพื้นฐานความหลากหลายทางชีวภาพ

คือทางเลือกหนึ่งสำหรับการท่องเที่ยวบนความยั่งยืน เพื่อความยั่งยืนของธรรมชาติ

เรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ธรรมชาติอย่างเข้าใจ
เพียงเปิดหู เปิดตา และเปิดใจ ออกเดินทางไปสำรวจ และทำความเข้าใจในความมหัศจรรย์ของธรรมชาติที่โลกได้สร้างเอาไว้

เข้าถึงความหลากหลายทางชีวภาพผ่านกิจกรรมท่องเที่ยวอันหลากหลาย
เช่น กิจกรรมเดินป่า สำรวจสัตว์ป่า จิตอาสารักษาสิ่งแวดล้อม ท่องเที่ยวธรรมชาติกับชาวชุมชน และอีกหลากหลายกิจกรรม ที่จะทำให้เราเข้าถึงธรรมชาติอย่างสนุกและผ่อนคลาย

รักษาความสมดุลของธรรมชาติ เพื่อดำรงไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพเช่นเดิมให้มากที่สุด เช่น การท่องเที่ยวอย่างไม่ทำลาย ลดการสร้างขยะ รวมถึงการเลือกใช้บริการผู้ประกอบการท่องเที่ยวที่ใส่ใจในสิ่งแวดล้อม

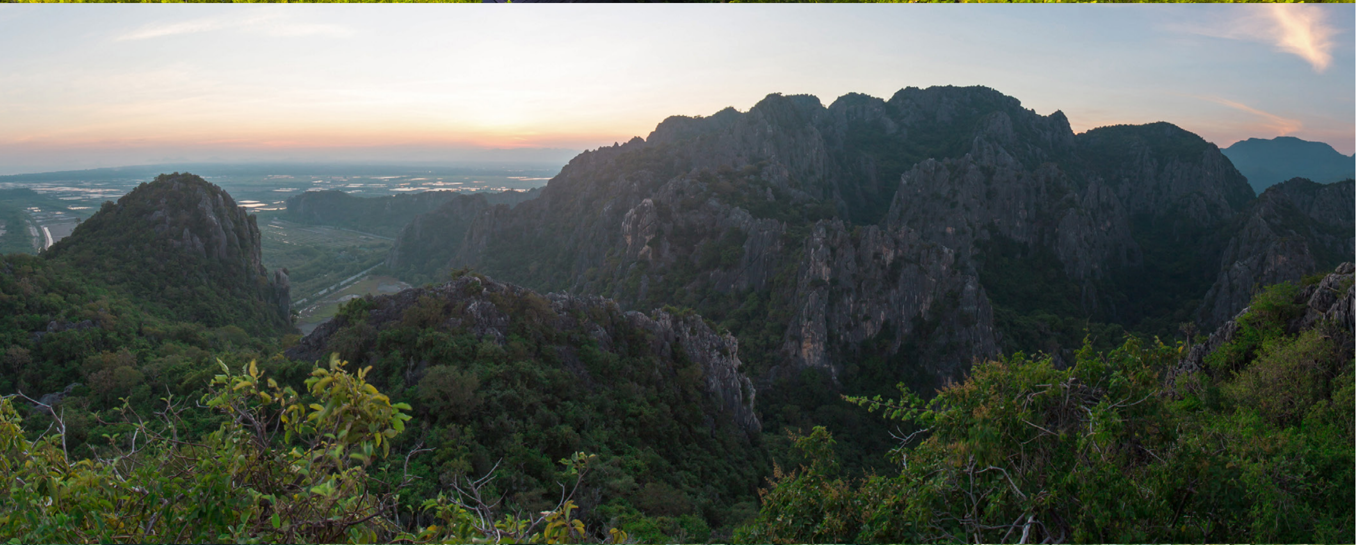

แม่น้ำปราณบุรี และปากน้ำปราณ

วนอุทยานปราณบุรี	12
ศูนย์การเรียนรู้ระบบนิเวศป่าชายเลน สิรินาถราชินี	14
ชุมชนท่องเที่ยวปากน้ำปราณ	20
ศาลเจ้าแม่ทับทิมทอง	28
หาดปราณบุรี	30
เขากะโหลก	34

อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด

หาดสามร้อยยอด	40
หาดสามพระยา	42
ชุมชนท่องเที่ยวบ้านหัวตาลแถว	46
หาดบางปู	50
หาดแหลมศาลา	51
ถ้ำพระยานคร	52
ถ้ำไทร	56
ถ้ำแก้ว	57
จุมชมวิวเขาแดง	58
ล่องเรือคลองเขาแดง	60
เส้นทางศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน	64
ทุ่งสามร้อยยอด	72
ศูนย์ศึกษาธรรมชาติบึงบัว	78
ล่องเรือชมทุ่งสามร้อยยอด	80
จากความหลากหลายทางชีวภาพ สู่ความหลากหลายทางรสชาติ	84

อุทยานแห่งชาติกุยบุรี

จุดชมช้างป่า และกระทิง	92
ชุมชนท่องเที่ยวบ้านรวมไทย	98
เส้นทางศึกษาธรรมชาติตอไม้จันทร์หอม	100
ชุมชนท่องเที่ยวบ้านป่าหมาก	104
ชุมชนท่องเที่ยวบ้านย่านซื่อ	108

ตัวอย่างเส้นทาง และโปรแกรมท่องเที่ยว	110

Diversity Journey
เขื่อนปราณบุรี
วนอุทยานปราณบุรี
ปราณบุรี
บ้านปากน้ำปราณ
ศูนย์การเรียนรู้
ระบบนิเวศป่าชายเลน
สิรินาถราชินี
ชุมชนท่องเที่ยวบ้านป่าหมาก
หาดสามร้อยยอด
สามร้อยยอด
ศูนย์ศึกษาธรรมชาติบึงบัว
หาดแหลมศาลา
ถ้ำพระยานคร
จุดชมช้างป่า
หน่วยพิทักษ์ป่าห้วยลึก
ชุมชนท่องเที่ยว
บ้านเกาะมอญ - เกาะไผ่
เส้นทางศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน
อุทยานแห่งชาติ
เขาสามร้อยยอด
กุยบุรี
เส้นทางศึกษาธรรมชาติตอไม้จันทร์หอม
ที่ทำการ
อุทยานแห่งชาติกุยบุรี

แม่น้ำปราณบุรี

และปากน้ำปราณบุรี

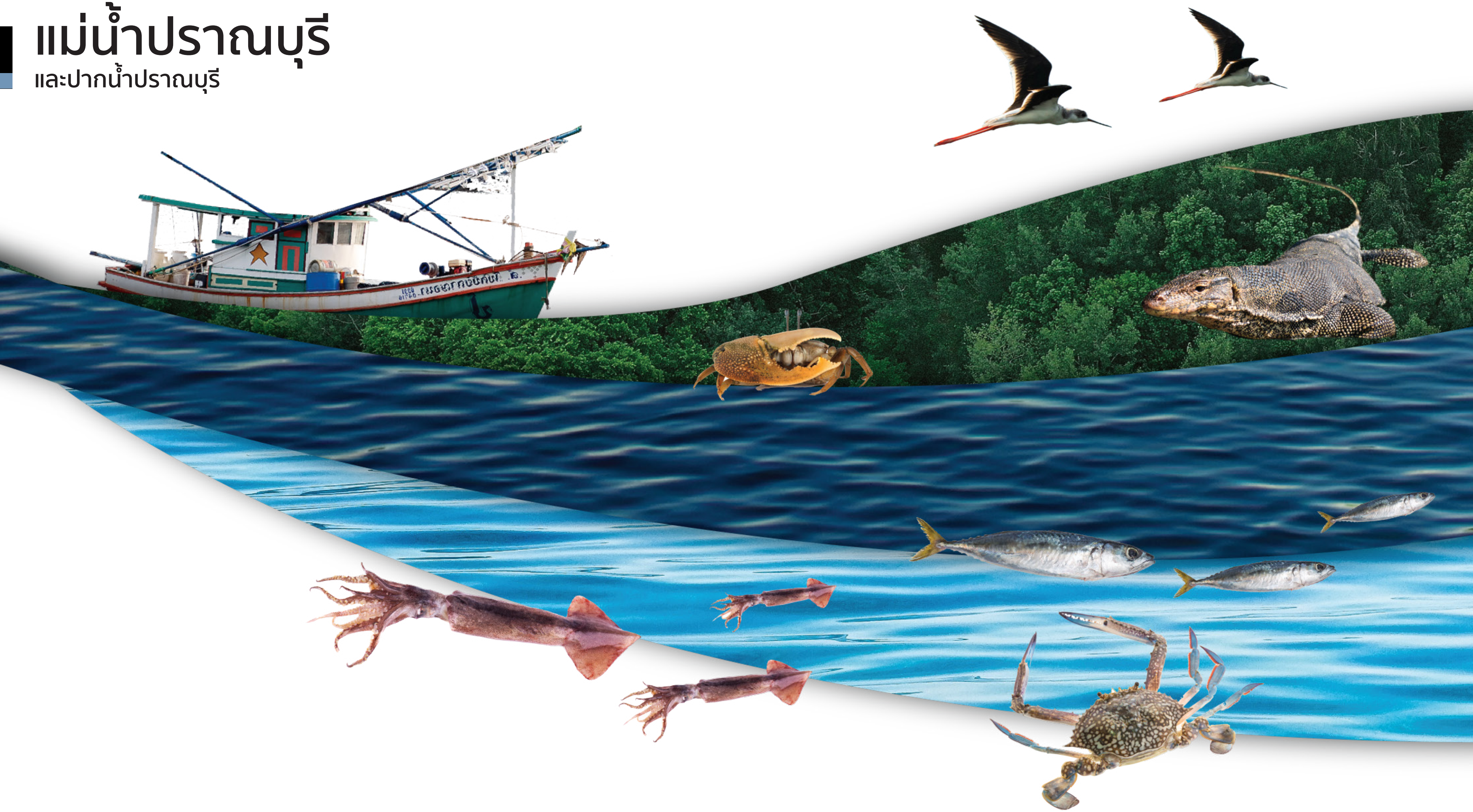

บริเวณปากแม่น้ำปราณบุรีคือพื้นที่ธรรมชาติอันล้ำค่า
เป็นพื้นที่ซึ่งเก็บสะสมความอุดมสมบูรณ์ของแผ่นดิน แม่น้ำ และท้องทะเล
บริเวณนี้จึงมีชุมชนชาวประมงขนาดใหญ่ซึ่งตั้งรกรากอยู่อาศัย
และพึ่งพาความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ ท้องทะเล และป่าชายเลน
ในการทำกินเลี้ยงชีพมาตั้งแต่อดีตกาล

ทุกวันนี้ปากน้ำปราณบุรีกลายเป็นเมืองท่องเที่ยวอันเป็นที่รู้จักกันดี
ที่นี่มีทั้งชายหาดสวยงาม ภูมิทัศน์น่าประทับใจ มีพื้นที่ธรรมชาติป่าชายเลนอันทรงคุณค่า
และวิถีชีวิตชาวประมงอันมีเสน่ห์และเป็นเอกลักษณ์ไม่เหมือนใคร

วนอุทยานปราณบุรี

ชมป่าชายเลน ทำความรู้จักกับระบบนิเวศสองโลก

วนอุทยานปราณบุรี มักเรียกกันสั้น ๆ ว่า “วนปราณ” คือพื้นที่ธรรมชาติที่เปรียบได้ดั่งหัวใจของปากน้ำปราณบุรี ที่นี่คือผืนป่าชายเลนผืนใหญ่ที่ได้รับความอุดมสมบูรณ์จากแม่น้ำปราณบุรี เป็นบ้านของสรรพชีวิตมากมาย ทั้งที่อาศัยอยู่ในน้ำ ในป่า และบนฟ้า จึงนับว่าเป็นระบบนิเวศที่มีความหลากหลายทางชีวภาพมากที่สุดแห่งหนึ่ง

ที่นี่มีเส้นทางเดินศึกษาป่าชายเลน บนสะพานไม้ยกระดับระยะทางยาว 1 กิโลเมตร วนรอบเป็นวงกลม เมื่อเดินเข้าไปจะพบกับต้นโกงกางรูปร่างสูงโปร่ง และพันธุ์ไม้อื่น ๆ มากมายหลายชนิด ระหว่างทางมีจุดพักและป้ายบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับพันธุ์พืชและสัตว์ป่าในระบบนิเวศป่าชายเลนให้หยุดอ่านเป็นระยะ และมีกิจกรรมล่องเรือเที่ยวชมความสมบูรณ์ของป่า และวิถีชีวิตของชาวประมงดั้งเดิมของชาวปากน้ำปราณ

นอกจากนี้ พื้นที่รอบนอกของวนอุทยานฯ ยังมีป่าสนริมหาดปราณคีรี เป็นลานกิจกรรมสันทนาการและจุดกางเต็นท์ สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักแรมในบรรยากาศธรรมชาติ

- พิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) 12.41332, 99.98541
- วนอุทยานปราณบุรี ตั้งอยู่ที่ตำบลปากน้ำปราณ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ห่างจากบ้านปากน้ำปราณ 8 กิโลเมตร
- 08 1880 6959, 06 1464 4951
- เวลาเปิด 8:30-17:00 น.
- เส้นทางศึกษาธรรมชาติ ไม่เสียค่าเข้าชม
  กิจกรรมล่องเรือ ลำละ 500 บาท (นั่งได้ 8 คน)

ศูนย์การเรียนรู้ระบบนิเวศป่าชายเลน
สิรินาถราชินี

ห้องเรียนธรรมชาติเพื่อการเรียนรู้ระบบนิเวศป่าชายเลน ที่นี่เป็นผืนป่าชายเลนอีกแห่งหนึ่งซึ่งอยู่ด้านทิศใต้ของแม่น้ำปราณบุรี เปิดเป็นศูนย์เรียนรู้ศึกษาธรรมชาติอย่างครบวงจร เพื่อสร้างความเข้าใจในความหลากหลายทางชีวภาพของป่าชายเลน ซึ่งมีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ

นักท่องเที่ยวจะได้พบกับเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติอันร่มรื่น มีจุดเรียนรู้จำนวน 81 จุด ซึ่งสื่อความหมายถึงสิ่งละพันอันน้อยในธรรมชาติอย่างลึกซึ้ง รวมถึงไฮไลต์ของเส้นทาง คือ ต้นโกงกางประวัติศาสตร์ ที่ในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงปลูกไว้เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2545 และ หอชะคราม หอชมวิว มุมสูงที่สามารถมองเห็นอาณาเขตของป่าชายเลนปากแม่น้ำปราณบุรีได้รอบทิศ และมองเห็นทิวเขาตะนาวศรีซึ่งเป็นต้นน้ำลำธารของแม่น้ำปราณบุรี

พื้นที่บริเวณศูนย์ฯ นี้ เดิมเป็นพื้นที่ป่าชายเลนเสื่อมโทรมที่ถูกทำลายจากการทำนากุ้ง และถูกฟื้นฟูด้วยความร่วมมือกันจากหลายภาคส่วน จนพื้นที่กว่า 786 ไร่ กลายเป็นป่าชายเลนอุดมสมบูรณ์ที่เกิดจากการปลูกโดยมนุษย์โดยใช้เวลาเพียง 10 กว่าปีเท่านั้น ปัจจุบัน ศูนย์การเรียนรู้ระบบนิเวศป่าชายเลนสิรินาถราชินี จึงเป็นพื้นที่สีเขียวอันกว้างใหญ่ที่เปรียบเสมือนปอดของชุมชนชาวปากน้ำปราณ

- พิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) 12.39417, 99.98092
- ศูนย์การเรียนรู้ระบบนิเวศป่าชายเลนสิรินาถราชินี ตั้งอยู่ที่ตำบลปากน้ำปราณ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ห่างจากบ้านปากน้ำปราณ 1.5 กิโลเมตร
- 0 3263 2255
- เวลาเปิด 8:30-16:30 น. เที่ยวชมได้ตลอดทั้งปี
- ไม่เสียค่าเข้าชม

เรื่องน่ารู้ ของ ป่าชายเลน

ป่าชายเลนเป็น**ป่ากันชน** ระหว่างแผ่นดินกับทะเล ทำหน้าที่เก็บความอุดมสมบูรณ์จากแม่น้ำบนแผ่นดินเอาไว้ไม่ให้ไหลลงทะเลไปหมด และทำหน้าที่เป็นกำแพงธรรมชาติ ให้ชีวิตต่าง ๆ บนแผ่นดินได้ปลอดภัยจากคลื่นลมในทะเล

บริเวณป่าชายเลน **อากาศจะดี** กว่าที่อื่น ๆ เพราะต้นไม้ในป่าชายเลนสามารถดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ได้มากกว่าต้นไม้ทั่วไป โดยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จะถูกเก็บไว้ใต้ดิน ในราก เนื้อไม้ และลำต้น

ไม่มีสิ่งใดที่ไร้ประโยชน์ ในป่าชายเลน เมื่อใบโกงกางร่วงลงพื้นดิน จะถูกย่อยสลายเป็นอาหารของแบคทีเรีย และปูแสมซึ่งเป็นหนึ่งในผู้เร่งการย่อยสลาย จะกินเศษใบไม้และสารอินทรีย์เป็นอาหาร เมื่อปูแสมโตขึ้นก็จะปล่อยไข่ออกมาหลายล้านใบลงสู่ลำคลองและท้องทะเล กลายเป็นแพลงก์ตอน ซึ่งเป็นอาหารของสัตว์น้ำน้อยใหญ่อีกที

พืชที่โดดเด่นของป่าชายเลน คือ**ต้นโกงกาง**ซึ่งมีเอกลักษณ์คือรากที่โผล่ขึ้นมาเหนือพื้นดิน รากเหล่านี้แผ่ออกคล้ายขาแมงมุม ซึ่งธรรมชาติได้ออกแบบเพื่อให้ต้นโกงกางสามารถยืนทนอยู่บนสภาพพื้นที่ดินโคลนที่มีน้ำท่วมอยู่บ่อย ๆ ได้

รากของต้นโกงกางไม่ได้แค่ทำให้ต้นโกงกางอยู่รอด แต่ยังช่วยชีวิตบรรดาสัตว์น้ำเอาไว้ได้มากมาย ทั้งปลาเล็กปลาน้อยที่ใช้รากโกงกางเป็นที่หลบซ่อนศัตรู และรากของต้นโกงกางยังช่วยเก็บกักดินอันอุดมสมบูรณ์ที่พัดพามาตามลำน้ำเอาไว้

ถึงแม้จะป่าชายเลนจะเป็น**พื้นที่ปลอดภัย** แต่ก็ไม่ปลอดภัยเสมอไป เพราะสัตว์ผู้ล่าก็มักจะหาวิธีการล่าใหม่ ๆ อย่างปูแสมที่ขุดรูแอบอยู่ในดินเลน ก็อาจจะถูกลิงแสมจับกินด้วยการใช้หางแหย่ลงไปล่อในรูปู หรือปลาน้อยมักจะขึ้นมาหากินบนผิวน้ำในตอนเย็น ๆ ก็อาจถูกนกน้ำโฉบคว้าไปกินโดยไม่รู้เนื้อรู้ตัว

เพราะมีพืชและสัตว์อาศัยอยู่มาก อีกทั้งยังมีทั้งสัตว์น้ำ สัตว์บก สัตว์ปีก และสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ มาอยู่อาศัย และหากินเป็น**ห่วงโซ่อาหาร** ทำให้ป่าชายเลนกลายเป็นระบบนิเวศที่มีความหลากหลายทางชีวภาพมากที่สุด

เรามักจะพบ**หมู่บ้านชาวประมง** อยู่ในบริเวณลำคลองริมป่าชายเลนเสมอ เพราะบริเวณนี้มักเป็นพื้นที่ปลอดคลื่นลม เป็นพื้นที่ปลอดภัยสำหรับทั้งคนและสัตว์ อีกทั้งป่าชายเลนยังส่งต่อความอุดมสมบูรณ์ต่อสัตว์น้ำในทะเล ดังนั้น เมื่อมีป่าชายเลนมากแค่ไหน ชาวประมงก็จะจับปลาได้ยั่งยืนตลอดไป

ชุมชนท่องเที่ยวปากน้ำปราณ

เที่ยวตามวิถี กับชุมชนชาวประมง

บริเวณปากอ่าวที่เชื่อมระหว่างทะเลอ่าวไทยและแม่น้ำปราณบุรี เป็นสถานที่ที่เรือประมงนับร้อยลำจอดเรียงราย ทั้งเรือเล็กของชาวบ้านและเรือประมงพาณิชย์ขนาดใหญ่ บริเวณนี้เป็นที่ตั้งของหมู่บ้านชาวประมงปากน้ำปราณ หมู่บ้านเก่าแก่ที่ยังคงไว้ซึ่งบรรยากาศการประมงแบบดั้งเดิม

ด้วยความอุดมสมบูรณ์ของท้องทะเล ในทุก ๆ เช้า กุ้ง หอย ปู ปลา สด ๆ จึงถูกลำเลียงจากเรือประมงสู่ตลาด หมู่บ้านชาวประมงปากน้ำปราณแห่งนี้มีชื่อเสียงในเรื่องอาหารทะเล โดยเฉพาะหมึกกล้วย และปูม้า ซึ่งมีชุกชุม หาได้มาก และมีคุณภาพดีเป็นพิเศษ นักท่องเที่ยวจึงมักจะแวะมากินอาหารทะเลสด ๆ หรือมาสัมผัสวิถีชาวประมงให้ลึกซึ้งด้วยการท่องเที่ยวกับวิสาหกิจท่องเที่ยวชุมชนปากน้ำปราณ ซึ่งมีกิจกรรมที่มอบประสบการณ์และความรู้ดี ๆ ให้นักท่องเที่ยว

ล่องเรือสัมผัสธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ

นั่งเรือชมทัศนียภาพตลอดลำน้ำไปจนถึงปากน้ำปราณบุรี ผ่านสะพานรถไฟ 100 ปี และหมู่บ้านชาวประมงพื้นบ้าน ที่มีเหล่าเรือประมงน้อยใหญ่จอดขวักไขว่อยู่สองฟากฝั่ง แล้วแวะพักจอดเรือดูปูก้ามดาบ ชมนกนานาชนิด เลาะเลียบป่าโกงกาง ผ่านคลองเก่า-คลองคอย ที่เคยเป็นเส้นทางขนส่งผลิตผลจากป่าชายเลนออกสู่ปากน้ำปราณบุรี

นั่งไก่นา พาปล่อยปู ดูวิถีชุมชน

'รถไก่นา' เป็นภาษาถิ่นของชาวประจวบฯ ที่ใช้เรียก 'รถซาเล้ง' พาหนะที่ชาวประมงปากน้ำปราณใช้สัญจรในหมู่บ้าน และมีบริการให้นักท่องเที่ยวนั่งไก่นาเพื่อสัมผัสวิถีชีวิตของชาวประมงอย่างใกล้ชิดในทุกซอกซอยของหมู่บ้าน ได้ทำความรู้จักเครื่องมือประมงแบบต่าง ๆ ชมการคัดปูไข่ การอนุบาลปูม้า ทำกิจกรรมปล่อยตัวอ่อนปูม้าสู่ธรรมชาติ ชมการดองปลามงโกรย เรียนรู้วิธีทำหมึกแดดเดียว และการแปรรูปอาหารทะเลต่าง ๆ ด้วยกรรมวิธีแบบดั้งเดิมของชาวบ้าน

พิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) 12.41291, 99.98183 (จุดขึ้นเรือ)
พิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) 12.40350, 99.99421 (ธนาคารปูม้า และจุดขึ้นรถไก่นา)

บ้านปากน้ำปราณ ตำบลปากน้ำปราณ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ห่างจากตัวอำเภอปราณบุรี 10 กิโลเมตร

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มประมงพื้นบ้านปากน้ำปราณ โทร.08 1191 7382, 08 0607 4500

ช่วงเวลาที่เหมาะสำหรับการท่องเที่ยว เดือน มกราคม-พฤษภาคม (โปรดติดต่อล่วงหน้า)

ค่ากิจกรรมล่องเรือ 500 บาทต่อลำ (นั่งได้ 8 คน)
กิจกรรมนั่งรถไก่นา 200 บาทต่อคัน (นั่งได้ 2-3 คน)

ธนาคารปูม้า

ฝากความมั่งคั่งแห่งท้องทะเล ไว้กับธนาคาร

ธนาคารปู คือรูปแบบการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำรูปแบบหนึ่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มปริมาณของปูม้าในทะเล โดยจะสร้างกระชังรับฝากแม่ปูที่มีไข่นอกกระดองซึ่งชาวประมงจับได้ เพื่อนำมาเลี้ยงและรอให้แม่ปูสลัดไข่ออกจากตัว จากนั้นจึงส่งแม่ปูคืนให้แก่ชาวประมง และธนาคารปูจะเพาะเลี้ยงตัวอ่อนของลูกปูจนโตขึ้นแล้วจึงนำไปปล่อยสู่ทะเลให้เกิดเป็นปูในปริมาณที่มากขึ้น เปรียบได้กับดอกเบี้ยที่งอกเงยจากการที่นำแม่ปูที่จับได้ไปฝากไว้

ปูม้าเป็นปูที่ชอบหากินอยู่ตามพื้นทะเลตื้น ๆ ความลึกประมาณ 10-20 เมตร บริเวณปากอ่าว จึงพบได้มากในอ่าวไทย โดยเฉพาะบริเวณปากน้ำปราณบุรี ซึ่งจับปูม้าได้มาก เนื่องจากในทะเลมีธาตุอาหารจากปากแม่น้ำอันอุดมสมบูรณ์

เกร็ดความรู้เกี่ยวกับไข่ปู

แม่ปู 1 ตัว มีไข่ประมาณ **500,000 - 1,000,000** ใบ

ไข่สีส้มเหลือง ใช้ระยะเวลาอยู่ในธนาคารปู	ประมาณ **4 - 5 วัน**
ไข่สีน้ำตาล ใช้ระยะเวลาอยู่ในธนาคารปู	ประมาณ **2 - 4** วัน
ไข่สีเทา ใช้ระยะเวลาอยู่ในธนาคารปู	ประมาณ **1 - 3** วัน
ไข่สีดำ ใช้ระยะเวลาอยู่ในธนาคารปู	ประมาณ **1 - 2** วัน

พิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) 12.40350, 99.99421

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มประมงพื้นบ้านปากน้ำปราณ และธนาคารปูม้า ตั้งในหมู่บ้านปากน้ำปราณ ตำบลปากน้ำปราณ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

08 1191 7382, 08 0607 4500

โปรดนัดหมายก่อนเข้าชม

ไม่เสียค่าเข้าชม

หมึกแดดเดียวปากน้ำปราณ

เมนูเด็ดจากความอุดมสมบูรณ์แห่งท้องทะเล

หมึกแดดเดียวปากน้ำปราณเป็นเมนูขึ้นชื่อประจำอำเภอปราณบุรี
เพราะมีรสหวานจากธรรมชาติ อีกทั้งเนื้อยังนุ่ม ไม่เหนียว และไม่มีกลิ่นเหมือนหมึกทั่วไป
เนื่องจากทะเลบริเวณปากน้ำปราณมีแพลงก์ตอนที่ไหลมาจากแม่น้ำปราณบุรีจำนวนมาก
เป็นอาหารของสัตว์น้ำขนาดเล็ก ซึ่งเป็นอาหารชั้นดีของหมึกอีกต่อหนึ่ง
ในทะเลบริเวณหน้าอ่าวปราณบุรีจึงมีหมึกชุกชุมเป็นพิเศษ

หมึกในอ่าวปราณบุรีจะจับได้มากใน 3 ช่วง คือ เดือนมีนาคม - เมษายน ช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคม และ ช่วงปลายเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม โดยมักจะพบด้านตะวันออกห่างจากฝั่งประมาณ 5.4 กิโลเมตร

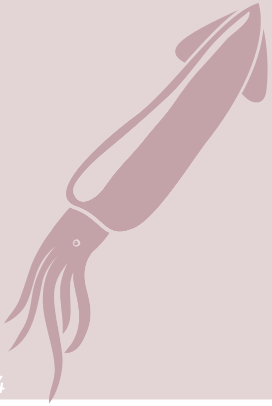

เกร็ดความรู้เรื่องหมึกแดดเดียว

งานเทศกาลกินหมึกแดดเดียว : วันที่ 21 - 22 กันยายน ของทุกปี

การล้างหมึกแดดเดียว : ควรใช้น้ำทะเลล้าง เพราะหากใช้น้ำจืดล้าง จะทำให้เนื้อหมึกยุ่ย พอง และเสียรสชาติความหวาน

หมึกที่ผ่านการตากแดด เมื่อนำมาทอดจะไม่เกิดการปะทุน้ำมัน เพราะน้ำในหมึกได้ระเหยไป

เมนูหมึกแดดเดียว
เป็นเมนูที่สามารถหารับประทานได้ตามร้านอาหารทะเลในอำเภอปราณบุรีทุกร้าน เนื่องจากเป็นวัตถุดิบประจำท้องถิ่น จึงสดใหม่และอร่อย นอกจากนี้ยังสามารถซื้อหมึกแดดเดียวเป็นของฝากได้ตามร้านทั่วไปในตลาดปากน้ำปราณบุรี

ผลิตภัณฑ์ชุมชนปากน้ำปราณ

จากความหลากหลาย และเพื่อความหลากหลายทางชีวภาพ

สบู่สมุนไพรป่าชายเลน

ในป่าชายเลนมีพืชพันธุ์ไม้ที่เป็นสมุนไพรมากมาย จึงเกิดเป็นผลิตภัณฑ์สบู่สมุนไพรชนิดต่าง ๆ ซึ่งชาวชุมชนปากน้ำปราณได้ผลิตขึ้น โดยใช้ส่วนผสมธรรมชาติที่ปราศจากสารเคมี เช่น กลีเซอรีน ลาโนลิน ที่มาจากธรรมชาติทั้งหมด จึงไม่ก่อให้เกิดการระคายเคือง ผลิตภัณฑ์มีทั้งหมด 3 ชนิด ดังนี้

สบู่สมุนไพรสำมะงา
สรรพคุณ ต้านการอักเสบ ช่วยแก้อาการคัน จากโรคผิวน้ำเหลืองเสีย และกลากเกลื้อน

สบู่สมุนไพรเบญจมาศน้ำเค็ม
สรรพคุณ ช่วยต้านการอักเสบ ช่วยแก้อาการคันจากโรคผิวน้ำเหลืองเสีย

สบู่สมุนไพรใบขลู่
สรรพคุณ ต้านการอักเสบ ลดอาการคันผิวหนัง ทำให้ผิวชุ่มชื้น

กระถางอนุบาลต้นไม้

มีแนวคิดมาจากความต้องการนำวัสดุเหลือใช้ของชุมชนมาแปรเปลี่ยนเป็นผลิตภัณฑ์ด้วยความคิดสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มมูลค่าและไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม จึงเกิดเป็น ‘กระถางอนุบาลต้นไม้’ ที่ทำจากของเหลือใช้จากธรรมชาติ อย่างกากมะพร้าว ซึ่งมีคุณสมบัติพิเศษ คือ น้ำหนักเบา อุ้มน้ำ กักเก็บความชื้นได้ดี และมีอัตราการเจริญเติบโตของต้นไม้มากกว่ากระถางพลาสติกทั่วไปถึง 3 เท่า รวมทั้งสามารถย่อยสลายได้ด้วยตนเองตามธรรมชาติ จึงสามารถนำต้นไม้ที่ปลูกลงดินได้โดยไม่ต้องนำออกจากกระถาง

สามารถซื้อได้ที่ ศูนย์การเรียนรู้ระบบนิเวศป่าชายเลนสิรินาถราชินี โทร.0 3263 2255
และวิสาหกิจท่องเที่ยวชุมชนปากน้ำปราณ โทร. 09 2859 5556

ศาลเจ้าแม่ทับทิมทอง
ศูนย์รวมศรัทธาชาวปากน้ำปราณ

เจ้าแม่ทับทิมทองเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่ชุมชนปากน้ำปราณ เป็นที่ประดิษฐานรูปปั้นเจ้าแม่เทียนโหวเซี้ยบ้อ ซึ่งมีตำนานเล่าว่า ในอดีตราว 200 กว่าปีมาแล้ว มีชายชาวจีนเดินทางโดยเรือเข้ามาในประเทศไทย เพื่อตามหาลายแทงสมบัติของเจ้าแม่ทับทิมทอง เมื่อตามลายแทงมาถึงบริเวณยอดเขาริมแม่น้ำปราณบุรี ก็ได้พบไหใส่เงินจำนวน 2 ใบ จึงได้สร้างศาลเจ้าแม่ทับทิมทองบนเขาแห่งนี้

ศาลเจ้าแม่ทับทิม มักพบในชุมชนชาวจีนโพ้นทะเลหลายแห่ง ซึ่งมีความเชื่อว่า เป็นเทพผู้หยั่งรู้ดินฟ้าอากาศ และปกปักษ์รักษานักเดินเรือให้รอดปลอดภัยจากคลื่นลม

จระเข้ปราณ

มีเรื่องเล่าว่า แม่น้ำปราณบุรีในอดีตมีจระเข้อยู่ชุกชุม ทุกครั้งที่ล่องเรือเข้าปากน้ำผ่านบริเวณหน้าศาลเจ้าแม่ทับทิมทอง มักจะเจอจระเข้ตัวใหญ่เสมอ จึงเชื่อกันว่าเป็นจระเข้ทหารเอกของเจ้าแม่ทับทิมทอง ยังมีเรื่องเล่าอีกว่าเมื่อมีงานทำบุญประจำปี ขณะที่แห่องค์เจ้าแม่ไปตามลำน้ำปราณบุรี จะมีจระเข้ตัวใหญ่ว่ายคู่มากับเรือแห่รูปปั้นของเจ้าแม่มาตลอด เมื่อขบวนแห่มาถึงท่าเรือจระเข้ก็หายไป จึงมีการสร้างรูปปั้นจระเข้บริเวณจุดชมวิวแม่น้ำปราณบุรีหน้าศาลเจ้าแม่ทับทิมทอง

ปัจจุบัน บริเวณป่ากุยบุรี ต้นน้ำของแม่น้ำปราณบุรี ยังสามารถพบจระเข้ได้บ่อยครั้ง

พิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) 12.4092, 99.9767

ตำบลปากน้ำปราณ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ห่างจากบ้านปากน้ำปราณ 5.5 กิโลเมตร

เวลาเปิด 8:00-17:00 น.

แม่น้ำปราณบุรี กับวิถีคนปากน้ำปราณ

บนยอดเขาทับทิมทอง เป็นจุดชมทัศนียภาพที่มองเห็นแม่น้ำปราณบุรีไหลคดเคี้ยวผ่านป่าชายเลนสีเขียวอุดมสมบูรณ์

แม่น้ำสายนี้มีต้นกำเนิดจากผืนป่าแก่งกระจาน และกุยบุรี บนทิวเขาตะนาวศรี เกิดเป็นลำห้วยหลายสายไหลมารวมกันเป็นแม่น้ำปราณบุรีก่อนไหลออกสู่ทะเลอ่าวไทย เป็นแม่น้ำที่อุดมไปด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ และยังเป็นสายน้ำหลักที่นำธาตุอาหารมาหล่อเลี้ยงสรรพชีวิตในพื้นที่ป่าชายเลนบริเวณปากแม่น้ำ ทำให้พื้นที่บริเวณนี้เป็นแหล่งทำการประมงที่สำคัญ จึงมีการตั้งชุมชนชาวประมงบริเวณปากแม่น้ำมาตั้งแต่อดีต

ชุมชนปากน้ำปราณเคยเป็นเมืองท่าสำคัญริมอ่าวไทย ซึ่งเรือสำเภาจากแดนไกลเข้ามาจอดขนถ่ายสินค้า ก่อนลำเลียงตามแม่น้ำปราณบุรีสู่หมู่บ้านที่อยู่ลึกเข้าไปในแผ่นดิน นับได้ว่าแม่น้ำปราณบุรีจึงเป็นเส้นเลือดใหญ่ที่หล่อเลี้ยงสรรพชีวิตมากมาย

หาดปราณบุรี ชายหาดกับสีสันวันพักผ่อน

เป็นชายหาดที่ทอดยาวตั้งแต่ปากน้ำปราณไปจนถึงเขากะโหลก มีความยาวประมาณ 7 กิโลเมตร จุดเด่นอยู่ที่ความเงียบสงบและมีชายหาดกว้างขวาง มีถนนเลียบชายฝั่งซึ่งสามารถชมทิวทัศน์ได้อย่างปลอดโปร่ง เป็นแหล่งรวมรีสอร์ต ที่พัก หลากหลายระดับราคา และมีการปรับภูมิทัศน์ให้เป็นเส้นทางสำหรับขี่จักรยาน เส้นทางเดิน-วิ่งออกกำลังกาย และพื้นที่เปิดสำหรับการเล่นสเก็ตบอร์ด นอกจากนี้ ด้วยสภาพแวดล้อมที่มีหาดทรายกว้าง น้ำทะเลตื้น และเป็นชายหาดที่เปิดรับลมทะเล หาดปราณบุรีจึงเป็นจุดหมายปลายทางสำหรับคนรักกีฬาเอ็กซ์ตรีมทางน้ำอย่างไคท์เซิร์ฟ (Kite Surf) หรือไคท์บอร์ดดิ้ง (Kite Boarding) ที่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหวโดยใช้แรงลมบนผืนน้ำกว้าง ๆ

พิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) 12.3821, 99.9996

หาดปราณบุรี ตำบลปากน้ำปราณ
อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ห่างจากบ้านปากน้ำปราณ ประมาณ 2 กิโลเมตร

ไคท์เซิร์ฟ หรือไคท์บอร์ดดิ้ง

กีฬาเอ็กซ์ตรีมที่เกิดจากการผสมผสานการเล่นกระดานโต้คลื่น กับว่าวที่ทำจากผ้าไนลอน คล้ายร่มชูชีพ โดยผู้เล่นจะยืนทรงตัวบนกระดาน และใช้มือบังคับว่าวให้ทำมุมต่าง ๆ สัมพันธ์กับทิศทางลม เพื่อให้แรงลมพาว่าวและกระดาน ให้เคลื่อนที่ไปบนผิวน้ำ ปราณบุรีเป็นหนึ่งในจุดเล่นไคท์เซิร์ฟที่ดีที่สุดในเอเชีย เนื่องจากมีกระแสลมที่เหมาะแก่การเล่นตลอดทั้งปี มีหาดทรายที่เปิดกว้างและเงียบสงบ โดยที่ปากน้ำปราณ มีโรงเรียนหลายแห่งที่ให้ผู้เล่นมือใหม่ได้เปิดประสบการณ์กับกีฬาชนิดนี้ได้

ค่าใช้จ่าย เริ่มต้นที่ 4,000 บาท
สำหรับกิจกรรมไคท์เซิร์ฟ คอร์สเริ่มต้น

ฤดูกาลที่เหมาะสมสำหรับทำกิจกรรมไคท์เซิร์ฟ
เดือน ตุลาคม-พฤศจิกายน

ไคท์ บอร์ดดิ้งเอเชีย ปราณบุรี

08 7082 3058
www.kiteboardingasia.com

ไคท์ ไทยแลนด์

08 7082 3058
www.surfspotthailand.com

โยดา ไคท์สคูล

08 7017 6428
Yoda Kiteschool

เขากะโหลก ชมภูมิทัศน์ชายหาดและหินผา

ภูเขาหินปูนขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ปลายแหลมสุดหาดปราณบุรีด้านทิศใต้ ภายในภูเขาลูกนี้มีโพรงถ้ำเล็ก ๆ มากมาย ที่เกิดจากน้ำฝนกัดเซาะภูเขาหินปูนจนเป็นโพรงลึก ทำให้เกิดภูมิทัศน์สวยงามแปลกตา โดยเฉพาะบริเวณช่องทะลุขนาดใหญ่ทางด้านเหนือของภูเขา ซึ่งหากมองจากทะเลจะเห็นเป็นลักษณะคล้ายหัวกะโหลกขนาดใหญ่ โดยมีช่องทะลุซึ่งเกิดจากการพังทลายของชั้นหิน หากมองผิวเผินจะดูคลายเบ้าตากลวงโบ๋ จึงเป็นที่มาของชื่อเขากะโหลก

เขากะโหลกอยู่ภายใต้ความดูแลของวนอุทยานท้าวโกษา มีเส้นทางศึกษาธรรมชาติระยะทาง 150 เมตร ทอดยาวสู่ยอดเขาซึ่งเป็นจุดชมวิวที่มองเห็นท้องทะเลและชายหาดเขากระโหลกที่เชื่อมต่อกับหาดปราณบุรีอันยาวเหยียด เส้นทางนี้ค่อนข้างชัน บางช่วงต้องไต่ไปตามโขดหิน มีพันธุ์ไม้ประเภทกระบองเพชร จันทร์ผาขึ้นอยู่ตามริมทางให้ชม พันธุ์ไม้เหล่านี้จัดอยู่ในระบบนิเวศเขาหินปูน ซึ่งธรรมชาติได้ออกแบบให้สามารถทนอยู่ได้ในสภาพพื้นที่อันแห้งแล้ง

บริเวณเชิงเขากระโหลก มีชายหาดชื่อว่า หาดนเรศวร แต่มักเรียกกันติดปากว่า หาดเขากะโหลก เป็นชายหาดที่มีบรรยากาศน่าพักผ่อนหย่อนใจ เพราะอยู่ใต้เงื้อมเงาของเขากระโหลกในยามบ่าย ประกอบกับลมทะเลที่พัดเข้าหาฝั่งตลอดเวลา ทำให้ชายหาดแห่งนี้มีความร่มรื่นเย็นสบาย

- พิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) 12.3396, 99.9985
- เขากะโหลก ตั้งอยู่ที่ตำบลปากน้ำปราณ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ห่างจากบ้านปากน้ำปราณ 7 กิโลเมตร

อุทยานแห่งชาติ
เขาสามร้อยยอด

ทิวเขาหินปูนอันมียอดแหลมเสียดฟ้าสลับซับซ้อน
ทอดยาวขนานไปกับชายฝั่งทะเลจากทิศเหนือจรดทิศใต้ ครอบคลุมพื้นกว่า 100 ตารางกิโลเมตร
เป็นที่ตั้งของอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด มรดกธรรมชาติอันแสนล้ำค่าของประเทศไทย

อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอดเป็นอุทยานแห่งชาติประเภทชายฝั่งทะเลและหมู่เกาะในทะเล
แห่งแรกของไทย ซึ่งมีความโดดเด่นด้วยระบบนิเวศหลากหลาย ทั้งระบบนิเวศบกตามแนวภูเขาหินปูน
ระบบนิเวศชายฝั่งตามป่าชายเลน ป่าชายหาด และระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ บริเวณทุ่งสามร้อยยอด
ซึ่งอยู่ด้านทิศตะวันตกของเทือกเขาสามร้อยยอด

ชื่อเขาสามร้อยยอดนี้ มีที่มาแตกต่างกันไป บ้างเป็นตำนานเรือสำเภาอัปปางที่มีผู้รอดชีวิต 300 คน
บ้างอธิบายถึงลักษณะทางกายภาพของภูเขาหินปูนอันมียอดแหลมสลับซับซ้อนมากมาย
ซึ่งเป็นจุดเด่นของเขาสามร้อยยอด

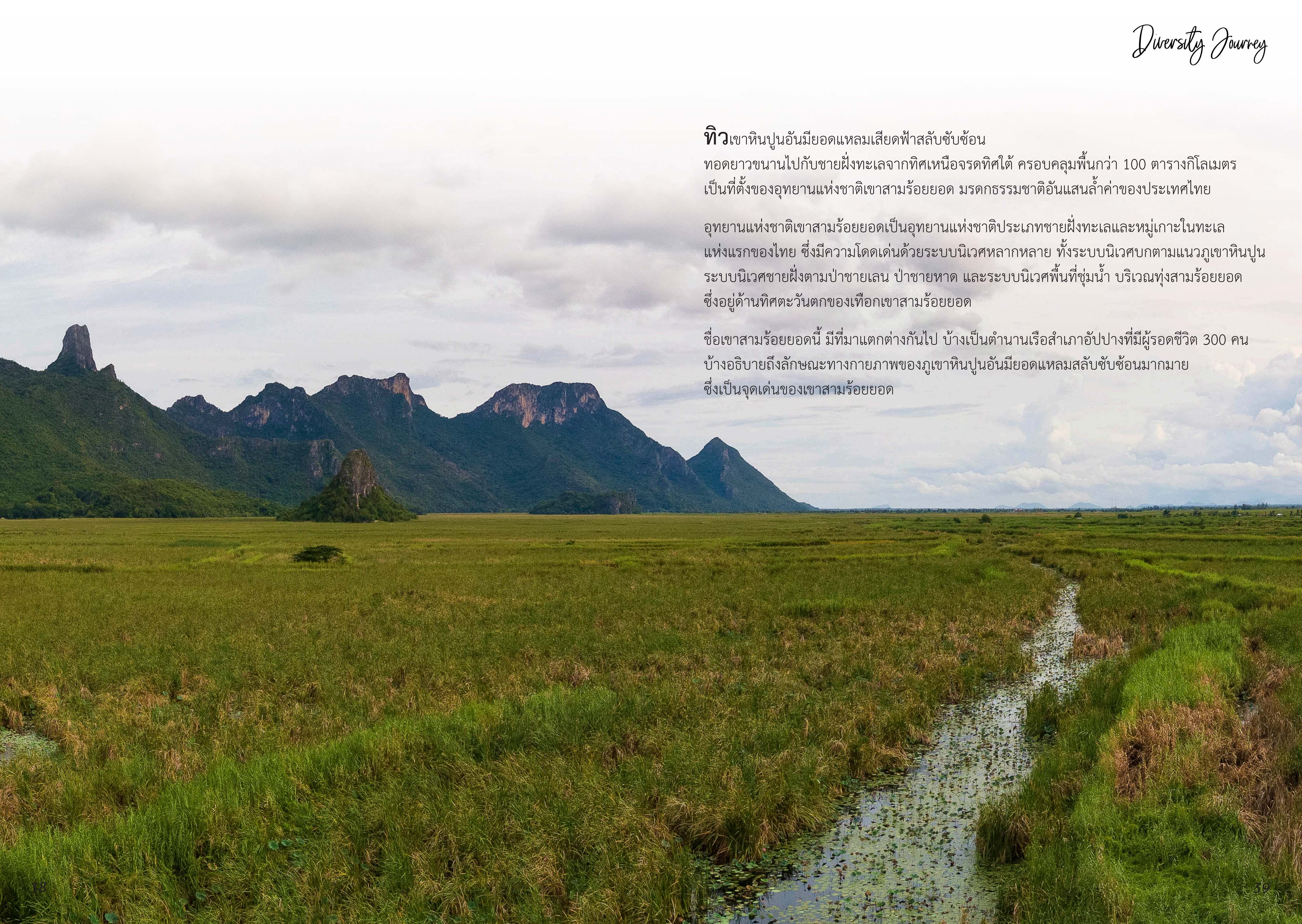

หาดสามร้อยยอด ทิวทัศน์อลังการและวิถีประมง

หาดทรายโค้งยาวกว่า 7 กิโลเมตร โดยมีทัศนียภาพของหมู่เกาะและทิวเขารูปร่างสวยงามแปลกตาเป็นฉากหลัง ทำให้หาดสามร้อยยอดเป็นหนึ่งในหมุดหมายสำคัญที่นักท่องเที่ยวพากันมาพักผ่อนหย่อนใจในช่วงวันหยุด

หาดสามร้อยยอดเป็นแหล่งรวมที่พักริมทะเลหลายแห่ง เรียงรายไปตามถนนเลียบชายหาด บรรยากาศของชายหาดแห่งนี้จะสวยงามเป็นพิเศษในช่วงพระอาทิตย์ขึ้นตอนเช้า และช่วงบ่ายที่แดดร่มลมตก บริเวณปลายชายหาดด้านทิศใต้เป็นที่ตั้งของชุมชนประมงหนองข้าวเหนียว ซึ่งมีเรือประมงหลากสีสันจอดเรียงรายอยู่บริเวณท่าเรือ

เรือประมงที่บ้านหนองข้าวเหนียวส่วนใหญ่เป็นเรือประมงขนาดเล็ก ประกอบขึ้นจากไม้ทั้งลำ มีทั้งเรือจับปูและกุ้งซึ่งมักจะออกเรือไปทิ้งอวนและลอบไว้ข้ามคืน ก่อนจะออกเรือไปกู้คืนมาในช่วงเช้า ส่วนเรือบางลำที่ติดโคมไฟนั้นมีไว้สำหรับใช้จับปลาหมึกในช่วงเวลากลางคืน ยิ่งเป็นคืนเดือนมืดยิ่งได้เยอะ

กุ้ง หอย ปู ปลาที่จับได้จะถูกลำเลียงขึ้นฝั่งในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน นักท่องเที่ยวสามารถไปซื้ออาหารทะเลสด ๆ ได้ที่บริเวณบ้านหนองข้าวเหนียว หรือแวะไปรับประทานอาหารทะเลปรุงสดใหม่ ซึ่งได้วัตถุดิบชั้นดีจากชาวประมงพื้นในหมู่บ้านนี้

สัมผัสวิถีประมง กับท่องเที่ยวชุมชน

นักท่องเที่ยวที่มาพักแรมบริเวณหาดสามร้อยยอด สามารถร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวชุมชนที่สนุกและอิ่มท้อง อย่างการคราดหอย อันเป็นวิถีประมงพื้นบ้านอีกชนิดหนึ่ง ซึ่งใช้ไม้คราดที่มีด้ามยาว พรวนไปตามพื้นทรายบนชายหาด เพื่อหาหอย และนำไปต้มกินกันสด ๆ

พิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) 12.2767, 99.9742

หาดสามร้อยยอด ตั้งอยู่ในตำบลสามร้อยยอด อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ห่างจากบ้านปากน้ำปราณ ประมาณ 20 กิโลเมตร และห่างจากถ้ำพระยานคร 15 กิโลเมตร

ช่วงเวลาที่เหมาะสำหรับการท่องเที่ยว เดือน มกราคม-พฤษภาคม

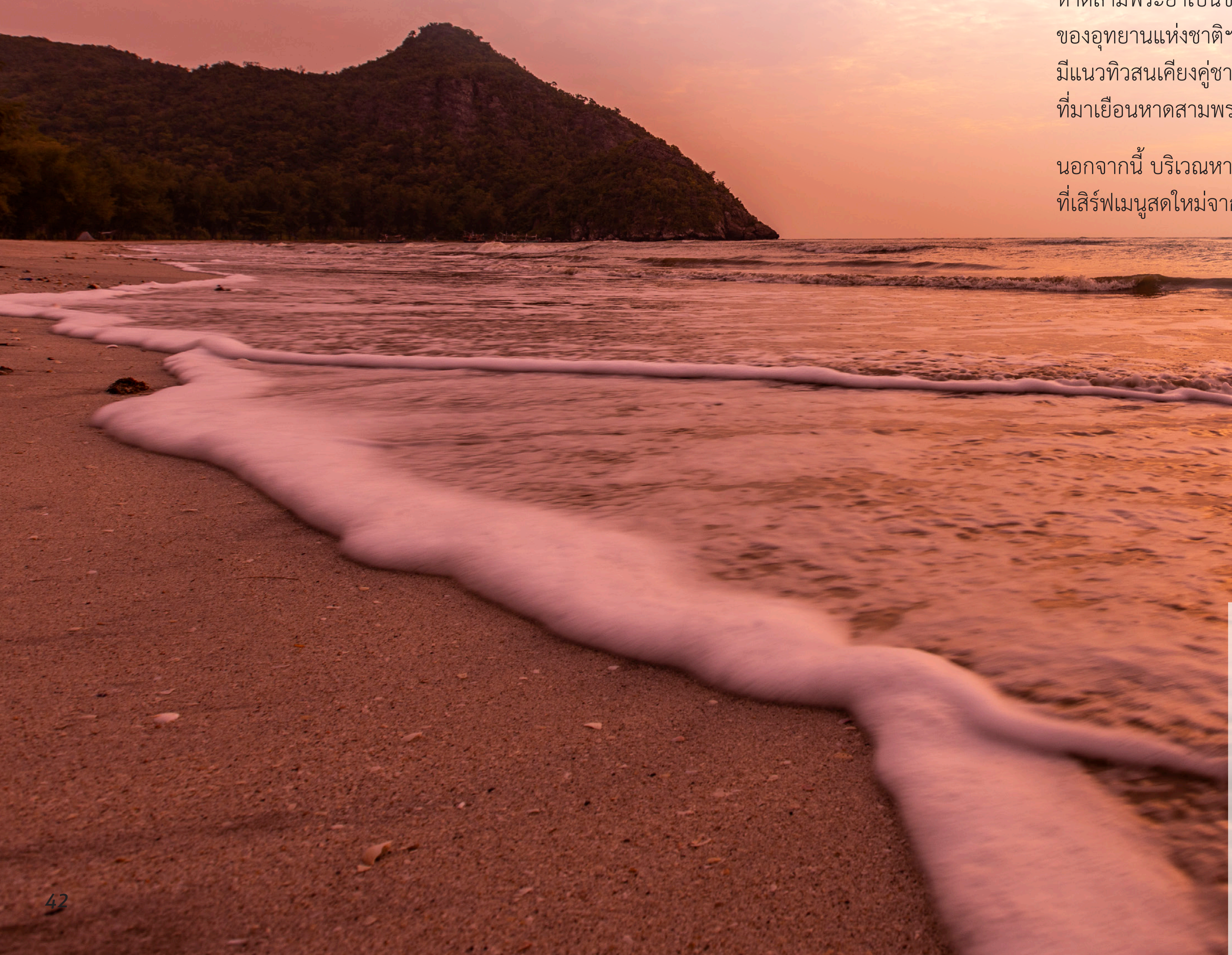

หาดสามพระยา

กางเต็นท์ชมธรรมชาติแห่งท้องทะเล

ชายหาดที่มีสภาพแวดล้อมเป็นธรรมชาติที่สุดในอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด ที่นี่มีบรรยากาศที่สงบ ร่มรื่น สะดวกสบาย เป็นคำตอบสำหรับนักท่องเที่ยวที่อยากหลีกหนีความวุ่นวายมาพักผ่อนมองวิวทะเลไกลสุดลูกหูลูกตา สัมผัสลมพัดเย็น และฟังเสียงคลื่นให้รู้สึกสดชื่นผ่อนคลาย

หาดสามพระยาเป็นชายหาดเล็ก ๆ ที่มีความยาวเพียง 1 กิโลเมตร และอยู่ในความดูแลของอุทยานแห่งชาติฯ จึงเป็นพื้นที่ธรรมชาติที่มีหาดทรายขาวสะอาด เต็มไปด้วยเปลือกหอยสวย ๆ มีแนวทิวสนเคียงคู่ชายหาดสร้างความร่มรื่น กิจกรรมยอดนิยมสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาเยือนหาดสามพระยา คือการกางเต็นท์แคมป์ปิ้งชมบรรยากาศธรรมชาติอันสวยงาม

นอกจากนี้ บริเวณหาดสามพระยายังมีบ้านพักริมทะเลของอุทยานฯ และร้านอาหารของอุทยานที่เสิร์ฟเมนูสดใหม่จากท้องทะเล

- พิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) 12.1517, 99.9832
- หาดสามพระยา ตั้งอยู่ในตำบลกุยบุรี อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ห่างจากบ้านปากน้ำปราณ 35 กิโลเมตร และห่างจากอำเภอกุยบุรี 25 กิโลเมตร
- อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด โทร. 0 3282 1568, 08 5428 3364
- ช่วงเวลาที่เหมาะสำหรับการท่องเที่ยว เดือน มกราคม-พฤษภาคม
- ค่าธรรมเนียมอุทยานฯ คนละ 40 บาท ค่าธรรมเนียมกางเต็นท์ 30 บาทต่อคน/คืน

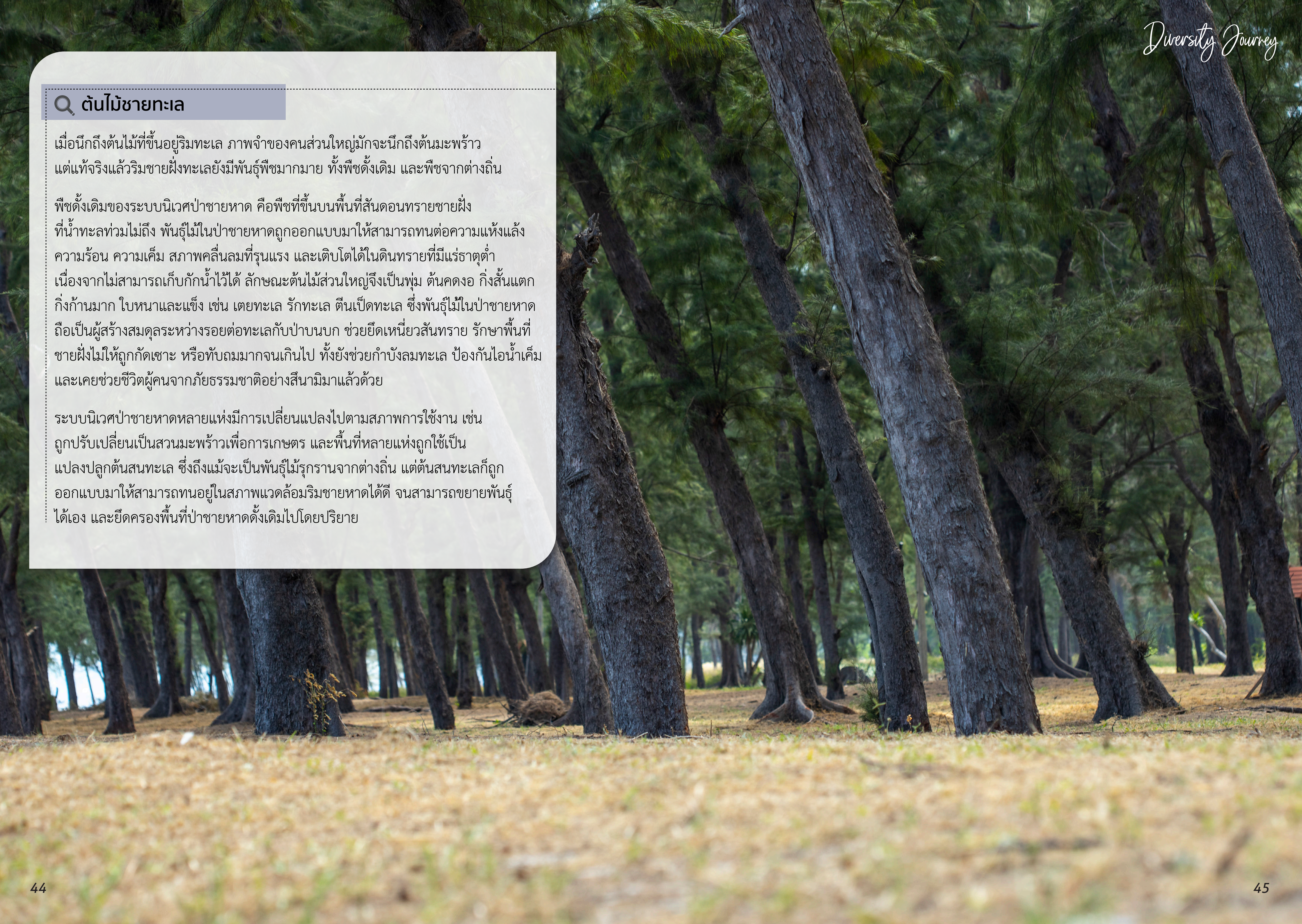

ต้นไม้ชายทะเล

เมื่อนึกถึงต้นไม้ที่ขึ้นอยู่ริมทะเล ภาพจำของคนส่วนใหญ่มักจะนึกถึงต้นมะพร้าว แต่แท้จริงแล้วริมชายฝั่งทะเลยังมีพันธุ์พืชมากมาย ทั้งพืชดั้งเดิม และพืชจากต่างถิ่น

พืชดั้งเดิมของระบบนิเวศป่าชายหาด คือพืชที่ขึ้นบนพื้นที่สันดอนทรายชายฝั่ง ที่น้ำทะลท่วมไม่ถึง พันธุ์ไม้ในป่าชายหาดถูกออกแบบมาให้สามารถทนต่อความแห้งแล้ง ความร้อน ความเค็ม สภาพคลื่นลมที่รุนแรง และเติบโตได้ในดินทรายที่มีแร่ธาตุต่ำ เนื่องจากไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ได้ ลักษณะต้นไม้ส่วนใหญ่จึงเป็นพุ่ม ต้นคดงอ กิ่งสั้นแตกกิ่งก้านมาก ใบหนาและแข็ง เช่น เตยทะเล รักทะเล ตีนเป็ดทะเล ซึ่งพันธุ์ไม้ในป่าชายหาดถือเป็นผู้สร้างสมดุลระหว่างรอยต่อทะเลกับป่าบนบก ช่วยยึดเหนี่ยวสันทราย รักษาพื้นที่ชายฝั่งไม่ให้ถูกกัดเซาะ หรือทับถมมากจนเกินไป ทั้งยังช่วยกำบังลมทะเล ป้องกันไอน้ำเค็ม และเคยช่วยชีวิตผู้คนจากภัยธรรมชาติอย่างสึนามิมาแล้วด้วย

ระบบนิเวศป่าชายหาดหลายแห่งมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพการใช้งาน เช่น ถูกปรับเปลี่ยนเป็นสวนมะพร้าวเพื่อการเกษตร และพื้นที่หลายแห่งถูกใช้เป็นแปลงปลูกต้นสนทะเล ซึ่งถึงแม้จะเป็นพันธุ์ไม้รุกรานจากต่างถิ่น แต่ต้นสนทะเลก็ถูกออกแบบมาให้สามารถทนอยู่ในสภาพแวดล้อมริมชายหาดได้ดี จนสามารถขยายพันธุ์ได้เอง และยึดครองพื้นที่ป่าชายหาดดั้งเดิมไปโดยปริยาย

ชุมชนท่องเที่ยวบ้านหัวตาลแถว

เที่ยวไปตามวิถีคนกับธรรมชาติ

เปิดประสบการณ์ครบทุกมิติ สัมผัสวิถีชุมชน
ด้วยโปรแกรมท่องเที่ยวแบบพื้นบ้านที่บ้านหัวตาลแถว
ชุมชนเก่าแก่อันมีประวัติความเป็นมายาวนาน
คนเฒ่าคนแก่ที่นี่เล่าว่าในสมัยก่อนมีต้นตาลสูงใหญ่
ตั้งตระหง่านอยู่บริเวณหน้าหมู่บ้าน
ชาวบ้านจึงเรียกที่นี่ว่า หัวตาลแถว

ชุมชนแห่งนี้ได้คิดค้นโปรแกรมท่องเที่ยวสุดสร้างสรรค์
ที่จะทำให้นักท่องเที่ยวได้สวมบทบาทชาวสวน
ทั้งการทดลองทำประมงแบบท้องถิ่น คราดหอย ไดหมึก
ดำน้ำทำบ้านปลา และเรียนรู้สูตรลับตำรับขนมไทยโบราณ
ซึ่งใช้วัตถุดิบจากสวนตาลและสวนมะพร้าว

ทำขนมตาล ห่อใบอีเหม็น

มาถึงบ้านหัวตาลแถวแล้ว ก็พลาดไม่ได้ที่จะสวมผ้ากันเปื้อนเข้าครัวทำขนมไทยดั้งเดิมอย่างขนมตาลที่มีเนื้อสีเหลืองทอง นุ่มฟู หอมหวาน ซึ่งได้วัตถุดิบจากต้นตาลในหมู่บ้านนั่นเอง

ขั้นตอนการทำขนมตาลเริ่มจากนำเนื้อลูกตาลสุกมายีเนื้อ ผสมกับแป้งข้าวเจ้า น้ำตาลโตนด นวดผสมตามสูตรเฉพาะของบ้านหัวตาลแถว จนถึงขั้นตอนสุดท้ายที่นักท่องเที่ยวสามารถร่วมสนุกได้ คือการหยอดเนื้อตาลใส่กระทงที่ทำจากใบอีเหม็น ซึ่งเป็นใบพืชยืนต้นที่หาได้ง่ายในหมู่บ้าน แม้ชื่อจะเหม็นแต่มีกลิ่นหอมเฉพาะเมื่อนำไปนึ่งให้สุก

กินขนมชมแย้

กิจกรรมท่องเที่ยวสุดน่ารักที่บ้านคุณตาสาทคุณยายเล็ก ในหมู่บ้านหัวตาลแถว จากความบังเอิญที่คุณตาฝานมะม่วงโยนทิ้งหน้าบ้าน จนเป็นที่โปรดปรานของบรรดาแย้ซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่ดินทรายใต้ร่มเงาสวนมะพร้าวของคุณลุง ที่นี่จึงเป็นแหล่งชุมนุมของแย้แสนเชื่อง ที่จะโผล่ออกมาจากรูให้นักท่องเที่ยวชม พลางนั่งกินขนมไทยสูตรคุณยายเล็ก

แย้เป็นสัตว์เลื้อยคลานตระกูลเดียวกับกิ้งก่า แต่ไม่สามารถเปลี่ยนสีได้ มักจะขุดรูอาศัยอยู่ในพื้นดินปนทราย กินแมลง หนอน เป็นอาหาร จึงนับว่าเป็นสัตว์ที่ช่วยสร้างความสมดุลให้แก่ระบบนิเวศได้อย่างดี

กวนกาละแมโบราณ

กาละแมโบราณสูตรดั้งเดิม ฝีมือคุณตาสวาทและคุณยายตุ๊ สองมือวางอันดับหนึ่งแห่งบ้านหัวตาลแถว เจ้าของสูตรขนมหวานโบราณที่ต้องใช้ฝีมือภูมิปัญญา พละกำลัง และความอดทน กว่าจะได้กาละแมรสชาติหวานมันหอมกะทิ เนื้อมันเงาสีน้ำตาล หนึบหนับ หวานกำลังดี พิถีพิถันทุกขั้นตอนตั้งแต่การก่อไฟที่ใช้ใบตองมาทำฟืนช่วยควบคุมความร้อน และยังให้กลิ่นหอมติดเนื้อขนม ไปจนถึงส่วนผสมชั้นดีจากธรรมชาติ

การทำกาละแมใช้ส่วนผสมไม่กี่อย่าง ได้แก่ ข้าว กะทิ น้ำตาลโตนด แต่ต้องใช้เวลากวนอย่างต่อเนื่องไม่ต่ำกว่า 8 ชม. ถึงแม้คุณตาและคุณยายจะอายุมากแล้วแต่กำลังและฝีมือยังดีมาก รอคอยต้อนรับนักท่องเที่ยวให้มาเยี่ยมบ้าน จะมาลองทำกิจกรรมกวนกาละแม ปิดท้ายด้วยการกินกาละแมร้อน ๆ หอมกรุ่นจากเตา หรือแวะมาซื้อกาละแมสูตรดั้งเดิมกลับบ้านก็ได้

- พิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) 12.212650, 99.976917
- ชุมชนท่องเที่ยวบ้านหัวตาลแถว ตำบลสามร้อยยอด อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ห่างจากบ้านปากน้ำปราณ 25 กิโลเมตร และห่างจากบ้านบางปู (ถ้ำพระยานคร) 7 กิโลเมตร
- วิสาหกิจท่องเที่ยวชุมชนบ้านหัวตาลแถว โทร.08 9542 5442
- ช่วงเวลาที่เหมาะสำหรับการท่องเที่ยว เดือน มกราคม-พฤษภาคม (โปรดติดต่อล่วงหน้า)
- ค่าทำกิจกรรมกวนกาละแม 800 บาท กิจกรรมทำขนมตาล 300 บาท

หาดบางปู และบ้านบางปู
ประตูสู่ถ้ำพระยานคร

หาดบางปูเป็นหาดทรายปนเลนอันเป็นที่ตั้งหมู่บ้านประมงแห่งหนึ่ง เป็นจุดเริ่มต้นเดินทางสู่ถ้ำพระยานคร ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณหาดแหลมศาลา ที่อยู่ถัดไปทางตอนใต้ของหาดบางปู นักท่องเที่ยวต้องนั่งเรืออ้อมแหลม หรือเดินตามเส้นทางศึกษาธรรมชาติข้ามเขาเทียน ระยะทาง 500 เมตร เพื่อไปยังจุดเริ่มต้นเดินขึ้นถ้ำพระยานคร

บริเวณบ้านบางปูมีหมู่บ้านชาวประมงซึ่งตั้งบ้านเรือนและจอดเรือเรียงรายอยู่สองฝั่ง คลองบางปู อันเป็นลำคลองที่เชื่อมต่อวิถีชีวิตของผู้คนและธรรมชาติเข้าไว้ด้วยกัน

ปูหิน แห่งบ้านบางปู

ที่คลองเขาแดง มีการค้นพบฟอสซิลปู หรือ ปูหินจำนวนมาก เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึง ความอุดมสมบูรณ์ที่มีมายาวนานตั้งแต่ ยุคดึกดำบรรพ์ จนเป็นที่มาของชื่อบ้านบางปู

ชาวบ้านที่นี่มักจะงมปูหินได้จากดินเลนใต้น้ำ ในคลองเขาแดงช่วงฤดูร้อน และนำมาเก็บรักษาไว้ เป็นเครื่องรางมงคล เชื่อว่าจะช่วยให้กิจการค้าขาย รุ่งเรืองมั่นคงอย่างยาวนาน

หาดแหลมศาลา
ศาลาพักใจ

ชายหาดธรรมชาติที่ถูกห้อมล้อมด้วยภูเขาสูงใหญ่ การเข้าถึงชายหาดแห่งนี้ ต้องพึ่งพาการนั่งเรืออ้อมแหลมจากหาดบางปู หรือเดินเท้าข้ามเขาเทียน ที่นี่จึงเป็นดั่งจุดพักใจให้คลายเหนื่อยชมบรรยากาศธรรมชาติอันแสนสงบ ก่อนเดินทางต่อไปยังถ้ำพระยานครที่อยู่บนภูเขาด้านหลังชายหาดแห่งนี้

เพราะเป็นชายหาดที่เกือบถูกตัดขาดจากโลกภายนอก หาดแหลมศาลาจึง มีสภาพธรรมชาติที่บริสุทธิ์ มีเพียงผืนทรายชายหาดอันสวยงาม สอดรับกับภูมิทัศน์ ของเกาะสัตกูดที่ตั้งขวางอยู่ไม่ไกล ถัดจากชายหาดคือป่าสนอันร่มรื่น ซึ่งเป็นมุมพักผ่อนชั้นดี และยังเป็นลานกางเต็นท์พักแรมสำหรับนักท่องเที่ยว ที่อยากดื่มด่ำธรรมชาติให้เต็มอิ่ม

- พิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) 12.2064, 100.0095 (หาดบางปู)
  พิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) 12.2047, 100.0128 (หาดแหลมศาลา)
- หาดบางปู ตั้งอยู่ที่ตำบลสามร้อยยอด อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ห่างจากบ้านปากน้ำปราณ 30 กิโลเมตร และห่างจากตัวอำเภอกุยบุรี 30 กิโลเมตร และหาดแหลมศาลา ห่างจากหาดบางปู 500 เมตร โดยเส้นทางเดินเท้า หรือนั่งเรือ
- อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด โทร. 0 3282 1568
- ช่วงเวลาที่เหมาะสำหรับการท่องเที่ยว เดือน มกราคม-พฤษภาคม
- ค่าธรรมเนียมอุทยานแห่งชาติ 40 บาท, ค่าเรือ เที่ยวละ 400 บาท
  ค่าธรรมเนียมกางเต็นท์ คนละ 30 บาท

ถ้ำพระยานคร
ชมโถงถ้ำอันงดงามวิจิตร

ถ้ำขนาดใหญ่อันเป็นจุดหมายปลายทางยอดนิยมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยือนอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด จากประวัติเล่าว่าครั้งหนึ่งเจ้าเมืองนครศรีธรรมราชเคยแล่นเรือผ่านน่านน้ำบริเวณนี้และเกิดพายุใหญ่ทำให้เดินทางไปต่อไม่ได้ จึงจอดเรือพักหลบพายุบริเวณหาดแหลมศาลา และได้ออกสำรวจพื้นที่พบถ้ำที่มีคูหาขนาดใหญ่สวยงาม ถ้ำแห่งนี้จึงตั้งชื่อตามผู้ค้นพบว่า ถ้ำพระยานคร

ความงามของถ้ำพระยานคร เป็นปฏิมากรรมที่ธรรมชาติสร้างขึ้นอย่างวิจิตรพิศดาร ด้วยหินงอกหินย้อยรูปร่างต่าง ๆ ในโถงถ้ำซึ่งมีคูหาขนาดใหญ่ เพดานถ้ำมีปล่องเปิดให้แสงสว่างลอดผ่านเข้ามาเป็นภูมิทัศน์ที่สวยงามตระการตาอย่างมาก บริเวณปล่องถ้ำนี้เป็นที่ตั้งพระที่นั่งคูหาคฤหาสน์ ซึ่งสร้างจากพระราชประสงค์ของรัชกาลที่ 5 ที่ทรงทราบว่าถ้ำนี้สวยงามมาก ใคร่จะเสด็จประพาส จึงตรัสสั่งให้ช่างประจำราชสำนักออกแบบพลับพลาแบบจตุรมุข แล้วนำมาประกอบตั้งไว้บนเนินดินใต้ปล่องแสงกลางถ้ำพระยานคร

ความสวยงามของถ้ำ และประวัติศาสตร์ที่ทรงคุณค่า ทำให้ถ้ำแห่งนี้มีพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรีพระองค์อื่น ๆ เสด็จประพาสในเวลาต่อมาอีกหลายครั้ง ถือได้ว่าเป็นถ้ำที่พระมหากษัตริย์ไทยเสด็จประพาสมากที่สุด นอกจากนี้ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ยังได้กำหนดภาพพระที่นั่งคูหาคฤหาสน์เป็นตราสัญลักษณ์ประจำจังหวัดอีกด้วย

- พิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) 12.1960, 100.0117
- ถ้ำพระยานคร อยู่ห่างจากหาดแหลมศาลา 400 เมตร โดยเส้นทางเดินเท้า ใช้เวลาเดิน ไปกลับ ประมาณ 1:30 ชั่วโมง
- อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด โทร. 0 3282 1568
- เปิดเวลา 8:00-15:30 น.
- ค่าธรรมเนียมอุทยานแห่งชาติ 40 บาท, ค่าเรือ เที่ยวละ 400 บาท

ถ้ำเกิดขึ้นอย่างไร?

ธรรมชาติได้รังสรรค์ปั้นแต่งถ้ำโดยใช้เวลานับพันปี โดยกระบวนการเริ่มต้นจากน้ำฝน ซึ่งมีคุณสมบัติสามารถละลายธาตุแคลเซียมคาร์บอเนต เมื่อฝนตกบนภูเขาหินปูน น้ำจึงค่อย ๆ ซึมผ่านรอยแตกของชั้นหินของภูเขาทีละน้อย ๆ จนรอยแตกเกิดเป็นโพรงถ้ำใต้ภูเขา ที่มีขนาดใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะเดียวกัน น้ำฝนก็ยังคงซึมผ่านชั้นหินปูนต่อไปอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นหินงอก หินย้อย เสาหิน และหินรูปร่างอื่น ๆ อันเกิดจากกระบวนการที่แตกต่างกัน

กำเนิดหินย้อย

เมื่อหยดน้ำที่มีส่วนผสมของหินปูน ไหลลงมาตามรอยแตกของภูเขา จนถึงผนังและเพดานของถ้ำ น้ำที่หยดลงมาจะสูญเสียคาร์บอน-ไดออกไซด์และคงเหลือไว้แต่สารประกอบประเภทคาร์บอเนต จึงเกิดการก่อตัวเป็นหินปูนที่คงสภาพแข็งตัวขณะกำลังหยดย้อยลงมา จากผนังและเพดาน กลายเป็นแท่งหินย้อยขนาดน้อยใหญ่ ตามระยะเวลาที่เกิด

หินงอก

หากหินย้อยคือการก่อตัวของน้ำละลายหินปูนบนเพดานถ้ำ หินงอกจะเป็นสิ่งตรงกันข้าม ซึ่งเกิดจากน้ำผสมหินปูน ที่หยดลงมาจากเพดานถ้ำบริเวณเดิมซ้ำ ๆ จนเกิดการสะสม ของแร่ธาตุแคลเซียมคาร์บอเนตจนก่อตัวเป็นหินงอกขึ้นไป จากพื้นถ้ำ

เสาหิน

เสมือนบททดสอบของกาลเวลา ที่ต้องใช้เวลานับพัน ๆ ปี กว่าหินงอกและหินย้อยจะเติบโตจนมาบรรจบกัน กลายเป็นเสาหินขนาดน้อยใหญ่แตกต่างกันไป

สะพานหิน

เมื่อโพรงถ้ำที่มีขนาดใหญ่จนเพดานถ้ำบางส่วนสึกกร่อนและยุบตัว ถล่มลงมาเป็นช่องปล่องแสง แต่ยังคงเหลือเพดานถ้ำบางส่วน ที่ชั้นหินยังคงมีความแข็งแกร่ง กลายเป็นสะพานหินธรรมชาติ

ป่าดึกดำบรรพ์ในถ้ำ

การเกิดปล่องแสงขนาดใหญ่นี้ทำให้สภาพภูมิประเทศในถ้ำเปลี่ยนไป จากความมืดมิด กลายเป็นถ้ำที่มีแสงสว่าง และเมื่อเมล็ดพันธุ์ไม้จากผืนป่าด้านบนหล่นลงมาก็สามารถ เติบโตได้ ในถ้ำแห่งนี้จึงมีพืชหลายชนิดที่สามารถดำรงชีวิตขึ้นอยู่ได้ หากสังเกต จะเห็นว่าต้นไม้แต่ละต้นมีลักษณะสูงชะลูด เพราะต่างแย่งกันยืดตัวหาแสงสว่าง โดยพันธุ์ไม้ที่โดดเด่นในถ้ำคือ ต้นเต่าร้าง ซึ่งเป็นพืชในตระกูลปาล์มที่ชอบขึ้นอยู่ ในพื้นที่ที่มีแสงน้อย เนื่องจากปล่องแสงของถ้ำจะได้รับแสงสว่างโดยตรง เฉพาะช่วงเวลาเที่ยงเท่านั้น

ถ้ำไทร สำรวจถ้ำแห่งจินตนาการ

ภายในภูเขาหินปูนอันยิ่งใหญ่ มีถ้ำมากมายหลายแห่งที่เรายังทำความรู้จักไม่รู้จบ เช่น ถ้ำไทร ซึ่งเป็นหนึ่งทางเลือกสำหรับคนที่หลงใหลการสำรวจถ้ำ

การเดินทางสู่ถ้ำไทรมีความยากปานกลาง ภายในถ้ำแบ่งเป็น 3 ช่วง เมื่อเดินเข้าไปช่วงแรก จะพบกับโถงถ้ำที่มีปล่องแสงสว่าง เผยให้เห็นป่าเล็ก ๆ ที่มีต้นไม้สูงชะลูดเขียวขจี เมื่อเดินลึกต่อไป เส้นทางจะเริ่มสมบุกสมบัน มีบันไดไม้ให้ปีนป่ายโขดหินสูงชันเพื่อเชื่อมไปยังคูหาขนาดใหญ่ที่มืดสนิท เมื่อใช้ไฟฉายส่องสว่างจะพบกับหินงอก หินย้อย เสาหิน และหินน้ำไหลมากมาย หินงอกหินย้อยหลายก้อนมีรูปร่างชวนจินตนาการ เช่น หินต้นไทร ซึ่งรูปร่างเหมือนต้นไทร เป็นที่มาของชื่อถ้ำ หินตาเอิบ รูปร่างเหมือนชายแก่กำลังนอน เป็นดั่งอนุสาวรีย์ที่ชาวบ้านในละแวกนี้ตั้งชื่อให้เพื่อระลึกถึงผู้ค้นพบถ้ำคนแรก ส่วนห้องสุดท้ายของถ้ำจะมีปล่องแสงส่องสว่าง เผยให้เห็นความสวยงามของหินงอกหินย้อย และน้ำตกหินขนาดใหญ่

- พิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) 12.1783, 100.0086
- ถ้ำไทร อยู่ห่างจากหาดบางปู 12 กิโลเมตร การเที่ยวชมถ้ำ ต้องเดินขึ้นเขา 280 เมตร
- อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด โทร. 0 3282 1568
- เวลาเปิด 8:30-16:00 น.
- ค่าธรรมเนียมอุทยานแห่งชาติ 40 บาท

ถ้ำแก้ว ผจญภัยในถ้ำมืด

สนุกท้าทายกับการมุด คลาน เพื่อค้นหาความงามที่ซ่อนอยู่ในโถงถ้ำอันมืดมิด

ถ้ำแก้วเป็นถ้ำที่มีบรรยากาศแตกต่างจากถ้ำอื่น ๆ ในอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด เพราะเป็นถ้ำที่แคบและมืด แต่การเดินทางก็ไม่ยากจนเกินไป สามารถเที่ยวชมได้ด้วยตัวเอง โดยอุทยานฯ มีบริการให้เช่าไฟฉาย และมีป้ายบอกทางภายในถ้ำ

เส้นทางช่วงแรกเป็นทางสูงชันจากเชิงเขาสู่ทางเข้าถ้ำซึ่งเป็นโพรงขนาดเล็ก เมื่อเข้าไปภายในจะต้องมุดสลับคืบคลานไปตามโพรงถ้ำที่แคบและเพดานเตี้ย ให้ความรู้สึกถึงการผจญภัยพอประมาณ จนกระทั่งไปถึงโถงถ้ำด้านในซึ่งมีขนาดใหญ่และเต็มไปด้วยหินงอกหินย้อยสวยงาม เมื่อส่องแสงไฟกระทบจะเห็นประกายระยิบระยับ อันเป็นที่มาของชื่อถ้ำแก้ว

- พิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) 12.2031, 99.9925
- ถ้ำแก้ว อยู่ห่างจากหาดบางปู ประมาณ 4 กิโลเมตร การเที่ยวชมถ้ำ ต้องเดินขึ้นเขา 128 เมตร และเส้นทางภายในถ้ำ 200 เมตร
- อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด โทร. 0 3282 1568
- เวลาเปิด 8:30-16:00 น.
- ค่าธรรมเนียมอุทยานแห่งชาติ 40 บาท

จุดชมวิวเขาแดง
ชมทิวทัศน์ 360 องศา

ยอดเขาสูงตระหง่าน รอให้นักท่องเที่ยวขึ้นไปพิชิต
เพื่อท้าทายพละกำลังและความอดทน จุดชมวิวนี้อยู่สูงไม่มาก
แต่มีเส้นทางที่สมบุกสมบัน โดยมีรางวัลเป็นภาพทิวทัศน์ที่งดงามบนยอดเขา

เขาแดงเป็นภูเขาหินปูนที่อยู่ปลายสุดด้านทิศใต้ของเทือกเขาสามร้อยยอด
มีลักษณะธรณีสัณฐานที่สวยงาม เส้นทางขึ้นสู่เขาแดงเป็นเส้นทางที่สูงชัน
โดยเฉพาะช่วงสุดท้ายซึ่งจะต้องปีนป่ายไปตามหินปูนที่มีความแหลมคม
โดยมีปลายทางคือจุดชมวิวที่อยู่บนยอดเขาซึ่งสามารถมองเห็นทัศนียภาพรอบตัว
ด้านทิศเหนือคือทิวทัศน์ภูเขาหินปูนสลับซับซ้อนอันเป็นภาพลักษณ์ของเขาสามร้อยยอด
ส่วนทิวทัศน์ด้านทิศตะวันออกคือที่ราบจรดชายฝั่งทะเล มีบ้านเรือนตั้งเรียงราย
ตามริมคลองเขาแดงที่ไหลออกสู่อ่าวไทย นับเป็นทัศนียภาพที่สื่อให้เห็น
ภูมิประเทศอันหลากหลายของอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด

สังคมพืชแห่งเขาหินปูน

ภูเขาหินปูนเป็นภูมิประเทศที่มีความยากลำบาก
ต่อการเจริญเติบโตของพืชพรรณทั่ว ๆ ไป
เนื่องจากภูเขาหินปูนสามารถกักเก็บน้ำไว้ได้น้อย
ภูเขาหินปูนที่อยู่ใกล้ทะเลยังต้องเผชิญกับลมแรง
แดดจัด แต่พืชหลายชนิดก็ยังสามารถเติบโตได้
ในร่องหลืบอันตะปุ่มตะป่ำของภูเขาหินปูน
ซึ่งเป็นแหล่งสะสมอินทรีย์วัตถุอันน้อยนิด
พันธุ์ไม้บนภูเขาหินปูนส่วนใหญ่จึงต้องสามารถ
ทนต่อความแล้งจัด มีรากที่ไม่ลึก เช่น จันทร์ผา
สลัดได กระบองเพชรใบเสมา ฯลฯ

- พิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) 12.1309, 99.9576
- จุดชมวิวเขาแดง อยู่ห่างจากหาดบางปู(ถ้ำพระยานคร) ประมาณ 15 กิโลเมตร และห่างจากที่ทำการอุทยานฯ 500 เมตร เส้นทางเดินขึ้นเขา ระยะทาง 320 เมตร
- อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด โทร. 0 3282 1568
- เวลาเปิด 8:30-16:00 น. (แนะนำให้เดินทางช่วงเช้าและเย็น เนื่องจากอากาศไม่ร้อน)
- ค่าธรรมเนียมอุทยานแห่งชาติ 40 บาท

ล่องเรือคลองเขาแดง

รื่นรมย์ ชมสายน้ำ และนกน้ำ

คลองเขาแดงมีจุดเริ่มต้นจากพื้นที่ชุ่มน้ำทุ่งสามร้อยยอด ซึ่งเอ่อล้นสู่ลำคลองสายสั้น ๆ ที่ไหลล้อมอ้อมเขาแดง ก่อนออกสู่ทะเลอ่าวไทย

เส้นทางล่องเรือนี้มีระยะทาง 4 - 5 กิโลเมตร ซึ่งจะพาเราไปชื่นชมความงามของทิวทัศน์ และป่าชายเลนที่ขนาบไปตามแนวสองฝั่งคลอง อีกทั้งยังได้ชมบรรยากาศหมู่บ้านชาวประมงริมสองฝั่งคลอง ก่อนออกสู่ทะเลอ่าวไทย และที่สร้างสีสันชวนเพลิดเพลินที่สุด คือบรรดาสัตว์น้อยใหญ่ที่อาศัยอยู่ในป่าชายเลนที่อุดมสมบูรณ์แห่งนี้ พากันออกมาอวดโฉมให้เห็น

- พิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) 12.1355, 99.9611
- จุดล่องเรือคลองเขาแดง อยู่ในบริเวณวัดเขาแดง ตำบลเขาแดง อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ 1.8 กิโลเมตร และห่างจากหาดบางปู (ถ้ำพระยานคร) 15 กิโลเมตร
- อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด โทร. 0 3282 1568
- เวลาเปิด 8:30-17:00 น.
- ค่าธรรมเนียมอุทยานแห่งชาติ 40 บาท
  ค่ากิจกรรมล่องเรือ ลำละ 500 บาท (นั่งได้ 5 คน)

ชีวิตหลากหลาย ใน

ป่าชายเลน

ป่าชายเลนเป็นระบบนิเวศที่มีความหลากหลายที่สุด และเป็นพื้นที่เพียงแห่งเดียวที่สัตว์บก สัตว์ปีก และสัตว์ทะเลสามารถอาศัยอยู่ร่วมกันได้ ซึ่งลักษณะเช่นนี้ไม่พบในระบบนิเวศอื่น เพราะป่าชายเลนเป็นพื้นที่รอยต่อระหว่างบกกับทะเล ทำให้สัตว์จากทั้งสองระบบนิเวศเข้ามาอยู่อาศัย และมีการปรับตัวใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในที่สุด ป่าชายเลนจึงเป็นป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์มากที่สุดในบรรดาระบบนิเวศชายฝั่ง และยังมีความสำคัญ เป็นแนวปะทะคลื่นลม ลดความรุนแรงของพายุ ปกป้องทุกสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่โดยรอบอีกด้วย

ลิง ที่อาศัยอยู่ในป่าชายเลนมักเป็นลิงแสม ซึ่งชอบกินเมล็ดพืชในป่าชายเลน การที่ลิงมีรัศมีในการหากินได้ไกล ทำให้มันมีส่วนช่วยในการขยายเมล็ดพันธุ์ผ่านการขับถ่าย นอกจากนี้ ลิงยังชอบกินปูแสมด้วยวิธีอันฉลาด คือการแหย่หางยาว ๆ ลงไปในรูเพื่อล่อปูออกมา พฤติกรรมการกินปูของลิงแสมคือหนึ่งในกลไกการควบคุมสมดุลของระบบนิเวศไม่ให้มีปูแสมในป่าชายเลนมากเกินไป

ปู มักเลือกกินเศษซากของใบโกงกางที่ร่วงหล่นตามพื้น และเมื่อมันเติบโตก็จะไข่ออกมาเป็นตัวอ่อน ซึ่งส่วนหนึ่งกลายเป็นอาหารของปลา ปูมักจะซ่อนตัวด้วยการขุดรูอยู่ตามพื้นเลน แต่ก็ยังตกเป็นอาหารของลิง นก และปลาบางชนิด

เหี้ย หรือตัวเงินตัวทอง สามารถอาศัยได้ทั้งบนบกและในน้ำ ความพิเศษคือมีกระเพาะอาหารที่มีน้ำย่อยเป็นกรดสูง มันจึงชอบกินซากสัตว์เน่าเสียที่ตกค้าง เหี้ยจึงไม่ใช่นักล่า แต่อยู่ในฐานะผู้ย่อยสลาย และทำความสะอาดป่าชายเลน

นก สามารถบินหากินได้อย่างอิสระ ไม่ว่าจะในป่า บนภูเขา หรือเหนือน้ำ ป่าชายเลนเปรียบได้ดั่งบ้านของนกน้ำที่เข้ามาหากิน อาหารของนกน้ำมีทั้งพืช แมลง ปู รวมไปถึงปลาที่อยู่ในน้ำ ซึ่งนกสามารถล่าเป็นอาหารได้ด้วยวิธีต่าง ๆ นกในป่าชายเลนบางชนิดมีขายาวเพื่อให้เดินลุยน้ำจิกกินปลาได้สะดวก นกบางชนิดมีปีกขนาดใหญ่เพื่อใช้ในการร่อนโฉบกินปลาในน้ำได้อย่างคล่องแคล่ว

ปลา บางชนิดใช้ชีวิตช่วงวัยเด็กในป่าชายเลน เช่น ปลาเก๋า ปลากระพง ซึ่งจะกินแพลงก์ตอนและตัวอ่อนของปูเป็นอาหาร ปลาเหล่านี้มักจะอาศัยรากไม้เกะกะของต้นโกงกางเป็นที่ซ่อน และอาศัยน้ำที่มีความขุ่นในการพรางตัวจากสัตว์ผู้ล่า ป่าชายเลนจึงมีความสำคัญเป็นแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำวัยอ่อน ก่อนที่จะออกไปเติบโตในทะเลต่อไป

เส้นทางศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน

ทำความรู้จักป่าชายเลนอย่างลึกซึ้ง

เดินเที่ยวเส้นทางศึกษาธรรมชาติ บนสะพานไม้ยกระดับระยะทางสั้น ๆ ทอดยาวสู่ความเขียวขจีของป่าชายเลนเชิงเขาแดง ซึ่งมีสรรพชีวิตมากมายอาศัยอยู่ในพื้นที่เดียวกัน ทั้งพันธุ์ไม้อย่างโกงกาง แสม สัตว์น้ำจำพวกปลา ปูแสม รวมไปถึงสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ และสัตว์บกอย่างลิง ค่าง และนกหลากหลายชนิดอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นระบบนิเวศ

เส้นทางนี้มีระยะทาง 250 เมตร จุดเริ่มต้นอยู่ที่อาคารนิทรรศการของอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด ซึ่งจัดแสดงข้อมูลความรู้ด้านธรรมชาติและนิเวศวิทยาน่ารู้ และจุดไฮไลต์ของเส้นทางคือหอชมวิวที่สามารถมองเห็นผืนป่าชายเลนทอดยาวไปจรดเขาแดงที่อยู่ไม่ไกลกัน และถ้าหากโชคดีเราอาจจะได้พบค่างแว่นถิ่นใต้ที่ลงมาหากินลูกแสมของโปรดอย่างใกล้ชิดอีกด้วย

- พิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) 12.1285, 99.9548
- เส้นทางศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน อยู่ในบริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด ตำบลเขาแดง อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ห่างจากหาดบางปู (ถ้ำพระยานคร) 16 กิโลเมตร และห่างจากบ้านปากน้ำปราณ 35 กิโลเมตร
- อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด โทร. 0 3282 1568
- เวลาเปิด 8:30-16:00 น.
- ค่าธรรมเนียมอุทยานแห่งชาติ 40 บาท

หลากหลายพันธุ์ไม้

ป่าชายเลน

พันธุ์ไม้ป่าชายเลนมีลักษณะพิเศษ คือเป็นสังคมพืชที่มีความใกล้ชิดกับทะเล ได้รับผลกระทบจากน้ำขึ้นน้ำลง บางพื้นที่ต้องเผชิญลมพัดแรง ทั้งยังต้องเติบโตพื้นดินที่มีความเค็ม พันธุ์ไม้ป่าชายเลนจึงมีความสามารถพิเศษ ที่แตกต่างจากพันธุ์ไม้ในป่าบกทั่วไป บางชนิดสามารถขึ้นและเจริญเติบโตในพื้นที่ ที่มีความเค็มได้ดี บางชนิดยังมีความสามารถพิเศษในการขับเกลือออกทางใบ เราสามารถสัมผัสปรากฏการณ์นี้ได้ แค่ลองเด็ดใบแสมทะเลมาชิมดูสักใบ ใช้ลิ้นแตะเบา ๆ ที่ใต้ใบจะได้ลิ้มรสชาติป่าชายเลนที่แท้จริง

ต้นแสมทะเล ไม้ขนาดเล็กทรงพุ่ม ใบสีเขียวเข้ม เป็นมัน ม้วนเข้าหาท้องใบ สามารถคายความเค็ม ผ่านบริเวณใต้ใบ แสมทะเลเป็นต้นไม้ระบบรากอากาศ แผ่ไปใต้ดินทำหน้าที่หาอาหาร และแตกรากบนผิวดิน ทำหน้าที่หายใจ มีผลรูปหัวใจสีเขียวอมเหลือง เปลือกอ่อนนุ่ม เป็นของโปรดปรานของค่างแว่นถิ่นใต้ ที่ยอมลงจากภูเขาสูงชันมาลิ้มรสชาติทุกเช้าเย็น

ตาตุ่มทะเล คือยาพิษแห่งป่าชายเลน ยางไม้ของตาตุ่มทะเลมีพิษออกฤทธิ์ถึงตาบอดหากเข้าตา ถ้าถูกผิวหนังจะทำให้แสบคัน กินเข้าไปทำให้ท้องร่วง อาจถึงแก่ชีวิต แต่ถึงแม้ต้นตาตุ่มทะเลจะมีพิษร้าย แต่เนื้อไม้ก็มีประโยชน์เมื่อนำมาเผา ควันที่เกิด จากการเผาไม้ใช้รักษาโรคเรื้อนได้ดี

โกงกางใบใหญ่ พันธุ์ไม้หลักของป่าชายเลน ที่พบได้ง่ายที่สุด โกงกางจะขึ้นในดินเลนอ่อนและลึก ริมชายฝั่งที่น้ำทะเลท่วมถึงสม่ำเสมอ มีเอกลักษณ์คือ รากค้ำยันรอบโคนต้นที่คล้ายขาแมงมุม ซึ่งมีไว้เพื่อ ค้ำยันลำต้นให้คงอยู่ได้บนพื้นดินเลนที่อ่อนยวบ นอกจากนี้ รากโกงกางยังช่วยให้ต้นไม้สามารถหายใจ ในดินเลนที่มีออกซิเจนต่ำ และยังทำหน้าที่เป็นตะแกรง ธรรมชาติ ดักจับสิ่งสกปรกสารพิษจากบนบกไม่ให้ ลงสู่ทะเลอีกด้วย ถ่านจากไม้โกงกางยังขึ้นชื่อว่า เป็นถ่านไม้ที่ดีที่สุด เพราะให้ความร้อนสูง มอดช้า และไม่ตกสเก็ด ยางจากเปลือกไม้ยังใช้ย้อมแห อวน เชือก ให้เหนียวทนใช้ได้นาน

ชะคราม ไม้ล้มลุกทรงพุ่ม ใบเป็นเส้นขึ้นเป็นช่อ เป็นพืชที่บ่งบอกความเค็มของดินได้ แค่ดูจากสีของใบ หากขึ้นในดินเค็มจัดใบจะมีสีม่วงแดง แต่ถ้าขึ้นในดินจืด ใบจะออกสีน้ำเงิน บางชนิดที่มีสีเขียวสดในฤดูแล้ง ใบจะเปลี่ยนเป็นสีแดงอมม่วงอีกด้วย ชะครามถือเป็น พืชรสเด็ดของป่าชายเลน ใบอ่อนที่มีความเค็มน้อย ชาวบ้านจะเด็ดรูดใบนำไปใส่ในแกงส้ม หรือนำไปทอด ใส่ไข่เจียวแทนชะอม ได้รสชาติมัน หนึบ เค็มปะแล่ม แต่ไม่มีกลิ่นฉุนอย่างชะอม

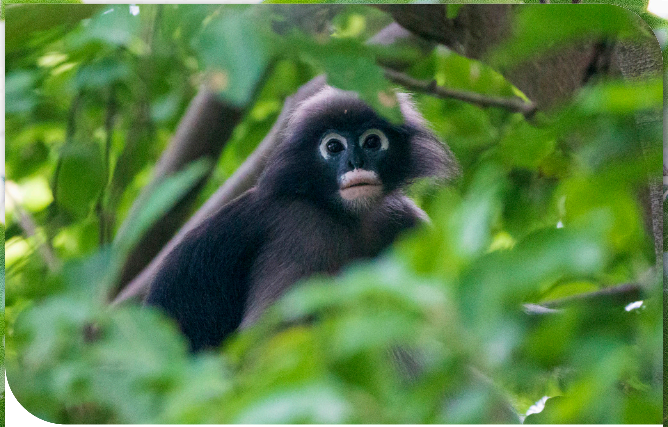

ค่างแว่นถิ่นใต้

หน้าตาคล้ายลิงแต่หางยาวกว่า ขนขึ้นรอบตาเป็นสีขาว ดูเหมือนสวมแว่น เป็นที่มาของชื่อ ค่างแว่นถิ่นใต้ มีนิสัยซุกซน แต่เชื่องกว่าลิงแสม ใช้ชีวิตอยู่รวมเป็นฝูง บนต้นไม้บริเวณเขาสูง ฝูงค่างมีการปกครองแบบชนชั้นวรรณะ แต่ละตัวในฝูงจะมีลำดับชั้นฐานะต่าง ๆ โดยมีจ่าฝูงเป็นใหญ่ที่สุด สังเกตได้ง่าย ๆ จากพฤติกรรมการออกหากิน เมื่อตัวที่มีฐานะสูงกว่าเข้าไปหากินในจุดใดก็ตาม ตัวที่ฐานะต่ำกว่าจะกลัวและหลบไปทันที ค่างหนุ่มจ่าฝูงจะได้รับอภิสิทธิ์ก่อนใครในการเลือกกินอาหารหรือผสมพันธุ์

ค่างแว่นถิ่นใต้มักจะลงจากภูเขา มากินยอดอ่อนของใบไม้และลูกแสมของโปรดที่ป่าชายเลน ใช้มือและเท้าห้อยโหนโจนทะยานอย่างสนุกสนานตามกิ่งไม้ ให้เราได้ถ่ายภาพอย่างใกล้ชิด

ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด เราสามารถพบค่างแว่นถิ่นใต้ได้บริเวณเชิงเขา วัดเขาถ้ำ ทุ่งสามร้อยยอด และตามเส้นทางศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน บริเวณที่ทำการอุทยานฯ

วาฬบรูด้า

วาฬ คือ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่ที่สุดในโลก และสามารถพบได้ในบริเวณทิศเหนือของอ่าวไทย โดยเฉพาะบริเวณหาดบ่อนอก ด้านทิศใต้ของอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด

บริเวณที่สามารถพบวาฬบรูด้าได้ มักเป็นบริเวณที่มีแม่น้ำหลายสายไหลลงสู่ทะเล เมื่อลำห้วยต่าง ๆ นำพาธาตุอาหารจากเทือกเขาลงมาเก็บกักไว้ในผืนป่าชายเลนเพื่อเพิ่มพูนความหลากหลายทางชีวภาพ ก่อนส่งมอบความอุดมสมบูรณ์เหล่านั้นสู่ท้องทะเล ในน้ำทะเลจึงเต็มไปด้วยแพลงก์ตอนและปลาเล็กปลาน้อย ซึ่งเป็นอาหารอันโอชะของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่ที่สุด อย่างวาฬบรูด้า

วาฬบรูด้า เมื่อโตเต็มที่จะมีความยาวถึง 15 เมตร และมีน้ำหนักถึง 25 ตัน เรามักพบวาฬโผล่ขึ้นมาหายใจและไล่ต้อนฝูงปลาให้แตกตื่น ก่อนที่จะโผล่กรงปากอันใหญ่โตขึ้นเหนือน้ำเพื่อกินปลาเล็กปลาน้อยเหล่านั้นเป็นอาหาร เป็นเครื่องบ่งชี้ความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศได้อย่างดี

ทุ่งสามร้อยยอด

พื้นที่ชุ่มน้ำระดับโลก

ที่นี่คือทุ่งน้ำจืดอันกว้างใหญ่ไพศาล ซึ่งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของเทือกเขาสามร้อยยอด นักธรณีวิทยาสันนิษฐานว่าราวหนึ่งหมื่นปีที่แล้ว ระดับน้ำทะเลยังสูงกว่าในปัจจุบัน ทำให้พื้นที่บริเวณนี้เคยเป็นทะเลมาก่อน ต่อมาเมื่อระดับน้ำทะเลลดต่ำลง ประกอบกับเส้นทางน้ำถูกปิดกั้นด้วยตะกอนและสันทรายตามธรรมชาติ ทำให้ที่ราบแอ่งกระทะแห่งนี้กลายเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำอันกว้างใหญ่กว่า 40,000 ไร่ ที่รับน้ำลำห้วยหลายสายจากทิวเขาตะนาวศรีมาเก็บเอาไว้ก่อนจะเอ่อล้น ลงสู่คลองเขาแดงและไหลออกสู่อ่าวไทย

หากเรามีโอกาสมองทุ่งสามร้อยยอดจากมุมสูงจะเห็นทุ่งหญ้ากว้างใหญ่ ซึ่งแท้จริงแล้วคือหนองน้ำตื้น ๆ ที่เต็มไปด้วยพันธุ์ไม้ประเภทหญ้า กก และพันธุ์ไม้น้ำมากมายหลายชนิด ยึดครองพื้นที่แทบทั้งหมดของทุ่ง เป็นที่อยู่ของสรรพชีวิตมากมาย ที่อยู่รวมกันเป็นระบบนิเวศ ทั้งปลาหลากหลายสายพันธุ์ และบรรดานกน้ำ ที่อาศัยความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ชุ่มน้ำในการเลี้ยงชีพ

จากความหลากหลากทางชีวภาพนี้ ทำให้ทุ่งสามร้อยยอดได้รับการประกาศให้เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำสำคัญระหว่างประเทศ ลำดับที่ 2238 ตามอนุสัญญาแรมซาร์ หรือ อนุสัญญาพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับโลก

สายใยชีวิต ในพื้นที่ชุ่มน้ำ

นกน้ำ ในทุ่งสามร้อยยอดมีมากมายหลายชนิด ส่วนใหญ่มีขายาว ปากยาว เพื่อความคล่องแคล่วในการเดินลุยน้ำจิกกินปลา นกน้ำมีบทบาทในการช่วยควบคุมปริมาณพืชน้ำ แมลง และสัตว์น้ำต่าง ๆ ให้สมดุลไม่หนาแน่นจนเกินไป และยังเป็นสิ่งชี้ความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งน้ำและระบบนิเวศโดยรอบ

พืชในวงศ์หญ้า คือ ผู้ครอบครองพื้นที่ชุ่มน้ำทุ่งสามร้อยยอดไว้มากที่สุด โดยมี**ต้นอ้อ**เป็นพืชที่โดดเด่น โดยทุ่งสามร้อยยอดแห่งนี้เป็นทุ่งอ้อผืนใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ดอกของต้นอ้อนั้นดูสวยงามยามเมื่อลมพัดพริ้วไหว นอกจากความสวยงาม ต้นอ้อยังช่วยตรึงหน้าดินจากกระแสน้ำหลาก ช่วยเก็บความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ทุ่งสามร้อยยอด

ธูปฤาษี เป็นพืชอีกชนิดที่สามารถเติบโตได้ดีในพื้นที่ชุ่มน้ำ เมื่อเข้าหน้าหนาว ธูปฤาษีจะขยายพันธุ์ด้วยดอกที่แก่จัดจนแตกตัวลอยลิ่วไปตามลมหนาว ชาวบ้านเรียกกันว่า หิมะสามร้อยยอด

ที่จริงแล้วธูปฤาษีเป็นวัชพืช แต่ก็ปรับตัวจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศ โดยทำหน้าที่ช่วยดูดซับสิ่งสกปรกในน้ำได้อย่างดี

พืชน้ำ หลายชนิด เช่น สาหร่ายฉัตร สามารถขึ้นอยู่ในหนองน้ำที่มีความลึกไม่มาก พืชน้ำเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นทั้งที่หลบภัย และเป็นอาหารของปลาเล็กปลาน้อยมากมาย

เสือปลา คือ สัตว์ป่าหายากที่พบได้บ่อยครั้งในทุ่งสามร้อยยอด จัดเป็นผู้ล่าขั้นสูงสุดในห่วงโซ่อาหาร รูปร่างหน้าตาของเสือปลาดูคล้ายแมว แต่ตัวใหญ่บึกบึน และมีขนสองชั้นที่น้ำซึมผ่านไม่ได้ และช่วยเก็บความอบอุ่นในขณะที่ออกล่าสัตว์ตามพื้นที่ชุ่มน้ำ

เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับ
บัว

บัว คือพันธุ์ไม้น้ำที่พบได้มากในทุ่งสามร้อยยอด
ทั้งที่ขึ้นเองโดยธรรมชาติและที่ชาวบ้านปลูกเพื่อการเกษตรกรรม
นำมาซึ่งแหล่งอาหารของสัตว์และคน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ

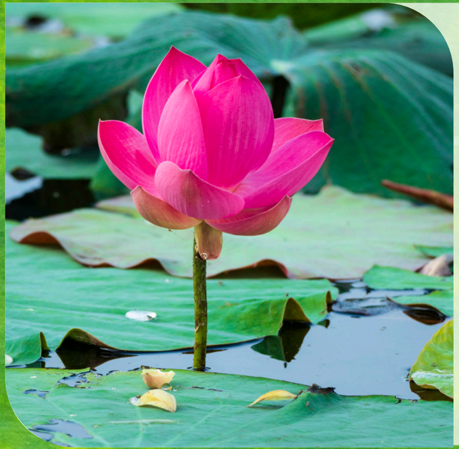

บัวหลวง ได้รับสมญานามว่าเป็นราชินีแห่งไม้น้ำ ดอกบัวที่คนไทยคุ้นเคยมากที่สุด เพราะนิยมนำไปถวายพระ ความพิเศษของบัวหลวงคือเป็นบัวดอกใหญ่ สวยงามที่บานได้ตลอดปี ลำต้นแท้หรือที่เรียกว่าไหล หรือเหง้า ฝังอยู่ใต้ดิน ความจริงแล้วบัวหลวงไม่ได้มีแค่สีชมพูเท่านั้นแต่ยังมี ทั้งขาว แดง เหลือง ประโยชน์ของบัวหลวงนอกจากเป็นพืชน้ำสวยงาม ยังสามารถนำมาประกอบอาหารได้หลากหลาย ทั้งคาว หวาน มีสรรพคุณทางยา และใช้ประโยชน์ได้ทุกส่วน ไม่ว่าจะเป็น เกสร ดอก ใบ รากไหล เมล็ด

บัวสาย มีขนาดและรูปร่างเล็กกว่าบัวหลวง แต่สีสันและความงดงามไม่น้อยกว่ากันเลย ตัวดอกจะชูช่อลอยเหนือน้ำ บัวสายมีหลากสีหลายสายพันธุ์ อีกหนึ่งลักษณะเด่นของบัวสาย คือการที่ก้านดอกเปลือยเปล่าไม่มีหนามติดเหมือนบัวหลวง เมื่อลอกออกจะมีลักษณะอ่อนนุ่มเรียกว่าสายบัว นิยมนำไปทำอาหาร

น้ำกลิ้งบนใบบัว ได้ด้วยคุณสมบัติพิเศษของใบบัวหลวง ที่เต็มไปด้วยหนามละเอียดขนาดเล็กจิ๋วกระจายปกคลุมอยู่ทั่วใบ แต่เมื่อมองด้วยตาเปล่าจะดูเป็นผิวนุ่มเรียบเนียน เพราะหนามเหล่านี้เรียงตัวเป็นระเบียบ ทำให้น้ำไม่สามารถซึมหรือยึดเกาะอยู่บนใบบัวได้ นักวิทยาศาสตร์ยังใช้ปรากฏการณ์นี้ไปพัฒนาเป็นของใช้กันน้ำต่าง ๆ

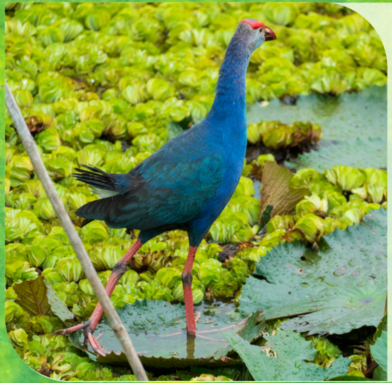

ใบบัวลอยน้ำ ได้ด้วยจากคุณสมบัติข้างต้น น้ำจึงไม่สามารถเกาะและขังอยู่บนใบบัว เพื่อให้ใบบัวไม่ต้องรับน้ำหนัก ไม่จมน้ำ และสามารถทำหน้าที่เป็นใบเลี้ยง และเป็นเกราะกำบังให้เหล่าปลาเล็กปลาน้อยใช้เป็นที่หลบภัย และเป็นรันเวย์ของนกอีโก้ง ซึ่งมีความสามารถในการเดินหากินบนใบบัวได้อย่างคล่องแคล่ว

ศูนย์ศึกษาธรรมชาติบึงบัว
เดินเที่ยวเหนือบึงน้ำกว้างใหญ่

เดินทอดน่องบนสะพานไม้เหนือบึงบัวอันกว้างใหญ่แห่งพื้นที่ชุ่มน้ำทุ่งสามร้อยยอด

เส้นทางศึกษาธรรมชาติสายนี้มีระยะทาง 250 เมตร เป็นเส้นทางราบเรียบ ศาลาพักผ่อนเป็นระยะ สามารถเดินเที่ยวชมได้ง่าย ใช้เวลาไม่นาน และได้ชมทัศนียภาพของพื้นที่ชุ่มน้ำทุ่งสามร้อยยอดฝั่งเหนือ ซึ่งมีเขาสามร้อยยอดอันสวยงามเป็นฉากหลัง

พื้นที่บริเวณนี้เรียกกันสั้น ๆ ว่าบึงบัว เนื่องจากมีบัวขึ้นอยู่อยู่จำนวนมาก อีกทั้งยังมีพืชพรรณธรรมชาติอื่น ๆ อีกมากมายหลายชนิด ทำให้มีนกจำนวนมากเข้ามาอาศัยหากิน ส่งเสียงร้องให้ได้ยินตลอดเวลา

นอกจากการเดินชมทิวทัศน์ ดูนก ศึกษาธรรมชาติ นักท่องเที่ยวยังสามารถนั่งเรือชมทัศนียภาพของบึงบัวสามร้อยยอดในมุมมองที่ใกล้ชิดอีกด้วย

- พิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) 12.2440, 99.9324
- ศูนย์ศึกษาธรรมชาติ(บึงบัว) อยู่ที่ตำบลสามร้อยยอด อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ห่างจากตัวอำเภอสามร้อยยอด 10 กิโลเมตร และห่างจากบ้านปากน้ำปราณ 40 กิโลเมตร
- อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด โทร. 0 3282 1568
- เวลาเปิด 8:30-17:30 น.
- ค่าธรรมเนียมอุทยานแห่งชาติ 40 บาท ค่ากิจกรรมล่องเรือ ลำละ 500 บาท (นั่งได้ 5 คน)

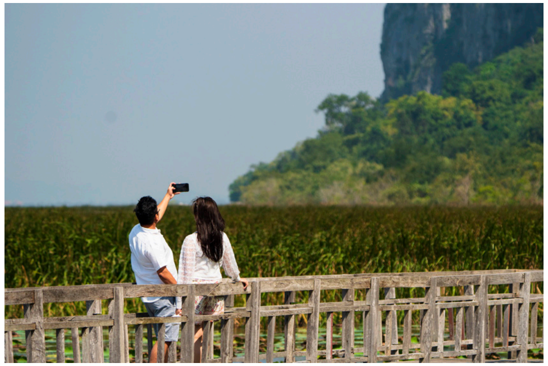

ล่องเรือชมทุ่งสามร้อยยอด

ทำความรู้จักพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างใกล้ชิด

ล่องเรือเที่ยวชมพื้นที่ชุ่มน้ำทุ่งสามร้อยยอดกับชาวบ้านเกาะมอญ - เกาะไผ่ ชุมชนที่ตั้งหลักแหล่งอยู่รอบ ๆ ทุ่งสามร้อยยอด และพึ่งพาความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ชุ่มน้ำแห่งนี้ในการหาปลาและทำนาบัวเลี้ยงชีพมาช้านาน

ช่วงเวลาในการล่องเรือเที่ยวทุ่งสามร้อยยอด คือช่วงเช้าตรู่ซึ่งพระอาทิตย์กำลังจะโผล่พ้นเหลี่ยมเขาสามร้อยยอด เผยให้เห็นทัศนียภาพตระการตาของภูเขาหินปูนที่มียอดสลับซับซ้อนเป็นฉากหลังของทุ่งดอกบัวซึ่งกำลังบานรับแสงอาทิตย์อ่อน ๆ

ความน่าสนใจของกิจกรรมล่องเรือชมทุ่งสามร้อยยอด คือความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่ชุ่มน้ำซึ่งมีต้นกก ธูปฤๅษี ต้นอ้อ ขึ้นอยู่เต็มพื้นที่ แทรกแซมด้วยดอกบัวสีสันสวยงาม

มีนกน้ำที่ให้เห็นตลอดทาง โดยนกที่พบได้บ่อยคือนกยาง นกอีโก้งซึ่งมักจะยืนหากินในดงต้นธูปฤๅษี บ้างก็เดินจิกกินปลาอยู่ตามชายน้ำ

จุดแวะชมต่อไปของกิจกรรมล่องเรือ คือเกาะหินปูนกลางน้ำ ซึ่งปรากฏร่องรอยของระดับน้ำทะเลในอดีต มีเพิงถ้ำตื้น ๆ ที่เกิดจากการกัดเซาะของคลื่นลม และหากสังเกตตามเพิงผา จะพบซากปูและซากหอยฝังอยู่ในชั้นหิน เป็นหลักฐานว่าครั้งหนึ่งพื้นที่บริเวณนี้เคยเป็นทะเลมาก่อน

และที่สร้างสีสันให้การเที่ยวชมทุ่งสามร้อยยอดแห่งนี้ คือค่างแว่นถิ่นใต้ซึ่งอาศัยอยู่บนภูเขาหินปูนบริเวณวัดเขาถ้ำ ด้านทิศใต้ของทุ่งสามร้อยยอด ค่างแว่นเหล่านี้มักจะลงมาหากินลูกไม้ให้เห็นอยู่บ่อย ๆ เป็นหนึ่งในเครื่องบ่งชี้ว่าพื้นที่ธรรมชาติแห่งนี้มีความอุดมสมบูรณ์เพียงใด

- พิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) 12.2005, 99.9135
- บ้านเกาะมอญ - เกาะไผ่ อยู่ที่ตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ห่างจากตัวอำเภอสามร้อยยอด 8.5 กิโลเมตร และห่างจากศูนย์ศึกษาธรรมชาติ(บึงบัว) 8.7 กิโลเมตร
- ชุมชนท่องเที่ยว เกาะมอญ - เกาะไผ่ โทร. 08 0956 7876
  ท่าเรือชมทุ่ง เกาะไผ่แคมป์ปิ้ง 06 2770 2822
- เวลาเปิด 06:00-18:00 น (โปรดติดต่อนัดหมายล่วงหน้า)
- ค่ากิจกรรมล่องเรือ ลำละ 600 บาท (นั่งได้ 4 คน)

นานา นกน้ำ

นก คือสัตว์ป่าที่มีความหลากหลายทางชีวภาพมากที่สุดในธรรมชาติ
และยังพบเห็นได้ง่าย เพราะมันเดินทางไปได้ทุกที่ และส่งเสียงร้องให้ได้ยินอยู่เสมอ
นกจึงเปรียบได้ดั่งชีวิตชีวาของทุ่งน้ำและลำคลอง ที่ทำให้การท่องเที่ยวมีสีสันมากยิ่งขึ้น

นกยาง โดดเด่นด้วยลำตัวสีขาว มีขายาวเพื่อให้สะดวกในการเดินท่องไปตามพื้นน้ำตื้น ๆ อีกทั้งยังมีคอยาวและปากยาว เพื่อให้จับปลาในน้ำกินได้ง่าย นกยางชอบหากินอยู่ตัวเดียว เดินท่องเที่ยวไปเรื่อย บางครั้งซุกซนใช้ขายาว ๆ แหย่ให้ปลาตกใจ นกยางที่พบได้ง่ายคือนกยางโทนใหญ่ บางครั้งอาจพบนกยางเปีย ซึ่งในฤดูผสมพันธุ์จะมีขนยาวสองเส้นงอกออกจากท้ายทอยคล้ายผมเปีย

นกกระสา หน้าตาคล้ายนกกระยาง เพราะอยู่ในวงศ์เดียวกัน แต่นกกระสาจะมีโคนจงอยปากที่หนากว่า ในอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอดสามารถพบนกกระสาหายากได้สองชนิด คือ นกกระสาแดง และนกกระสานวล ซึ่งมีหน้าตาคล้ายกันมาก โดดเด่นด้วยขนสีน้ำตาลแดงบริเวณคอ มีเส้นประสีดำยาวลากผ่านเหมือนมีใครขีดไว้ ชอบหากินตามลำพัง ยืนนิ่งอย่างอดทนรอที่จะพุ่งปากออกไปจับปลาตัวเล็ก ๆ กินอย่างรวดเร็ว

นกยางเขียว แม้จะรูปร่างหน้าตาไม่เหมือน แต่ก็เป็นหนึ่งในสมาชิกตระกูลนกยางเช่นเดียวกัน นกยางเขียวมีขาที่สั้นกว่านกยางชนิดอื่น ๆ จึงมักจะเกาะอยู่บนกิ่งไม้ตามชายน้ำเงียบ ๆ ตัวเดียวเพื่อรอจังหวะล่าเหยื่อ มีรายงานว่านกยางเขียวมีความเฉลียวฉลาดมากกว่านกทั่วไป มันมีพฤติกรรมหาเหยื่อต่อเหยื่อเพื่อเพิ่มโอกาสในการล่า

นกอินทรี คือ ราชาแห่งน้ำและฟ้า เป็นนกล่าเหยื่อขนาดใหญ่ที่มีปีกกว้างและใหญ่ จึงสามารถกางปีกร่อนอยู่บนฟ้าเพื่อใช้สายตาอันเฉียบคมมองหาเหยื่อในน้ำ แล้วโฉบลงมาคว้าเหยื่อด้วยกรงเล็บที่แข็งแรงอย่างรวดเร็ว ในพื้นที่เขาสามร้อยยอดสามารถพบนกอินทรีได้สองชนิด คือ นกอินทรีทะเลท้องขาว ซึ่งพบได้บ่อยในบริเวณคลองเขาแดง และนกอินทรีปีกลายสามารถพบได้บริเวณทุ่งสามร้อยยอด

นกอีโก้ง สีสันสวยสดโดดเด่นกว่าใครในท้องทุ่ง ด้วยขนสีน้ำเงินอมม่วง ปากสีแดงสดใส ดึงดูดทุกสายตาให้ตื่นเต้นทุกครั้งเมื่อเห็นมันซ่อนตัวหากินในกอธูปฤๅษี หรือบินโฉบผ่านหน้า นอกจากนี้มันยังมีความสามารถในการเดินและวิ่งหากินบนใบบัวลอยน้ำ เพื่อจิกกินพืชน้ำ สาหร่าย รวมไปถึงหอยน้ำจืด

นกกระเต็นหัวดำ หนึ่งในนักล่าผู้ปราดเปรียว มันมักจะเกาะอยู่บนกิ่งไม้ใกล้แหล่งน้ำเพื่อเฝ้ามองเหยื่อ และพุ่งเข้าจู่โจมเหยื่อในน้ำอย่างรวดเร็วและรุนแรง นกชนิดนี้มีจงอยปากที่ใหญ่เมื่อเทียบกับขนาดตัว และมีสีสันฉูดฉาดสวยงาม เป็นที่สะดุดตาแม้จะเป็นนกที่พบได้ยาก โดยนกกระเต็นหัวดำจะอพยพมาหากินในพื้นที่เขาสามร้อยยอดในช่วงฤดูหนาวจนถึงต้นฤดูร้อน

นกตีนเทียน คือ นกที่พบได้ง่ายมากในพื้นที่ชุ่มน้ำเช่นเดียวกับนกยาง เป็นนกขนาดกลาง ที่มีรูปร่างหน้าตาน่ารักชวนมอง ตัวสีขาว ตัดกับปีกสีดำ ปากแหลมยาวเหมือนเข็มและขาที่เรียวยาวกว่านกน้ำทั่ว ๆ ไป ทำให้นกตีนเทียนสามารถเดินลุยแอ่งน้ำขัง จับปลาตัวเล็ก ๆ ด้วยจงอยปากอันแหลมคมและบางทีก็ขุดคุ้ยกินหนอน แมลง และลูกปู กินเป็นอาหาร

จาก สู่ ความหลากหลาย ทางชีวภาพ ของรสชาติ

ความสมบูรณ์ของธรรมชาติ ทั้งในป่า แม่น้ำ และทะเล นำมาซึ่งอาหารจานอร่อยในพื้นที่ปากน้ำปราณบุรี และเขาสามร้อยยอด จึงมีเมนูขึ้นชื่อหลายอย่างซึ่งมีต้นทางจากวัตถุดิบชั้นดี

หมึกแดดเดียว อาหารขึ้นชื่อแห่งบ้านปากน้ำปราณ คือ หมึกแดดเดียว ซึ่งทำมาจากหมึกกล้วยตัวใหญ่ใสสด ส่งตรงจากเรือประมง นำมาล้างให้สะอาด ผ่าไส้ลอกหนัง แล้วตากแดดตั้งแต่พระอาทิตย์ขึ้นจนถึงสี่โมงเย็น พอให้หมึกสะเด็ดน้ำ จะทำให้ไม่มีกลิ่นคาว ทอดในน้ำมันร้อน ๆ เนื้อหมึกจะฟู อร่อยเด้ง เนื้อแน่น รสชาติเค็มหวานแบบธรรมชาติ

สาเหตุที่ทำให้หมึกแดดเดียวที่นี่อร่อย มาจากความสด เนื่องจากวิถีประมงของชาวปากน้ำปราณ ยังเป็นรูปแบบประมงเรือเล็ก จึงออกเรือไปจับหมึกและเข้าฝั่งกันวันต่อวัน สามารถหารับประทานหมึกแดดเดียวได้ตามร้านอาหารในปราณบุรี และเขาสามร้อยยอด

ชะคราม คือ ผักรสเด็ดที่ขึ้นอยู่ตามพื้นป่าชายเลนและคันนาเกลือ จึงมีรสชาติเค็มอ่อน ๆ มันหนึบ ๆ และไม่มีกลิ่นฉุนอย่างชะอม เลือกเด็ดเฉพาะยอดและใบอ่อนที่มีความเค็มน้อย มาต้มให้คลายเค็ม จะนำไปประกอบอาหารได้หลายเมนู เช่น นำไปทอดกับไข่เจียวใส่แกงส้ม ได้รสชาติเค็มมันตัดกับความเปรี้ยวเผ็ดหวานเข้มข้นของแกงส้ม หรือผัดกับไข่คนให้รสสัมผัสที่ตัดกับกลิ่นของไข่ได้ดี ใส่ในแกงปู ก็เพิ่มรสชาติเค็มมันหนึบหนับมากยิ่งขึ้น

นอกจากชะครามมีรสอร่อย ยังมีสารไอโอดีน สรรพคุณช่วยป้องกันโรคคอพอกได้ และยังมีสารต้านอนุมูลอิสระป้องกันมะเร็ง

แกงส้มใส่ไข่ใบชะคราม (บน)
ใบชะครามผัดไข่(ซ้าย)
และแกงปูใบชะคราม (ขวา)
ร้านอาหารสวัสดิการอุทยานฯ หาดสามพระยา

ปลาสลิด คือ สัตว์น้ำที่จับได้มากที่สุดในทุ่งสามร้อยยอด และสะท้อนความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ชุ่มน้ำแห่งนี้ ในทุก ๆ เช้า ชาวบ้านจะออกเรือไปจับปลาและนำมาตากแดดเพื่อทำปลาสลิดแดดเดียวขาย สร้างรายได้เป็นกอบเป็นกำ

ไหลบัว หรือหลดบัว หลายคนมักเข้าใจผิดว่าสายบัวและไหลบัวเป็นสิ่งเดียวกัน แต่แท้จริงแล้ว สายบัว คือก้านดอกของบัวสายมีสีน้ำตาล ส่วนไหลบัว เป็นหน่อของบัวที่จะงอกออกมาเติบโตเป็นต้นใหม่ หน่อของบัวหลวงมีสีขาว และมีความกรอบกว่าสายบัว เป็นอาหารพื้นถิ่นของคนเอเชียทั้งไทย ลาว จีน นิยมนำมาต้ม ผัด หรือกินสด ๆ อย่างเมนูตำไหลบัว เป็นอาหารไทยรสแซ่บที่เห็นรูปก็ชวนน้ำลายสอ หรือนำไปใส่แกงส้มก็ได้รสสัมผัสที่ดี เพราะไหลบัวสดมีความกรุบกรอบและซึมซับรสชาติของน้ำแกงและน้ำยำได้ดี

ไหลบัว นอกจากเป็นวัตถุดิบชั้นดี ยังมีฤทธิ์เย็นเป็นยาช่วยลดไข้ ทำให้ชุ่มคอ บำรุงกำลังและสายตา

ปลาสลิดทอด (ซ้าย)
แกงส้มไหลบัว (ขวา)
อาหารในโปรแกรมท่องเที่ยวชุมชน
บ้านเกาะไผ่-เกาะมอญ

ตำไหลบัวกุ้งสด (ล่าง)
ร้านดำเนินเกษม

อุทยานแห่งชาติ
กุยบุรี

ผืนป่าแห่งทิวเขาตะนาวศรีที่กั้นพรมแดนระหว่างไทยและเมียนมาร์ มีพื้นที่กว้างใหญ่กว่า 605,625 ไร่ เชื่อมต่อกับอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน เป็นผืนป่าสมบูรณ์ซึ่งได้รับอิทธิพลจากลมมรสุม ที่พัดพาความชุ่มชื้นจากทะเลอ่าวไทยและอันดามัน เกิดเป็นต้นน้ำลำธารมากมายหลายสาย ไหลรินลงสู่ที่ราบเบื้องล่าง นำพาความอุดมสมบูรณ์สู่ป่าชายเลนปากแม่น้ำ และท้องทะเลอ่าวไทย

ป่ากุยบุรีมีความอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งพันธุ์ไม้มีค่า และเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่ามากมายหลายชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ช้างป่าและกระทิง ซึ่งมีการสำรวจพบเป็นจำนวนมากจนกล่าวได้ว่า ที่นี่คือบ้านหลังใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของพวกเขา

จุดชมช้างป่า และกระทิง

ชาฟารีของจริงแห่งเมืองไทย

สถานที่ซึ่งนักท่องเที่ยวจะมีโอกาสได้เห็นสัตว์ป่าขนาดใหญ่ได้ง่ายที่สุดแห่งหนึ่งในเมืองไทย

กิจกรรมชมสัตว์ป่า อุทยานแห่งชาติกุยบุรี จะเริ่มทุกวันในช่วงบ่ายจรดตะวันลับฟ้า ซึ่งเป็นช่วงเวลาสั้น ๆ ที่เราจะมีโอกาสได้เห็นสัตว์ป่ามากที่สุด โดยเฉพาะช้างและกระทิง ซึ่งจะนอนหลับตอนเช้าและเริ่มออกมาหากินในช่วงบ่ายเป็นต้นไป ทางอุทยานแห่งชาติกุยบุรีได้จัดกิจกรรมชมสัตว์โดยนั่งรถขับเคลื่อนสี่ล้อจากหน่วยพิทักษ์ป่าห้วยลึกไปตามเส้นทางวิบากระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร ซึ่งสองข้างทางขนาบด้วยผืนป่าสลับทุ่งหญ้า เป็นจุดแวะชมสัตว์ป่า 4 จุด

ความตื่นเต้นของการดูสัตว์ป่า คือการได้ลุ้น ได้ศึกษาทำความเข้าใจพฤติกรรมของสัตว์ในธรรมชาติ เพื่อที่จะได้เห็นภาพชีวิตของฝูงช้างและกระทิงที่หากินอยู่ในธรรมชาติอย่างใกล้ชิด

- พิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) 12.1388, 99.6468
- จุดเริ่มต้นทำกิจกรรมชมช้างป่ากุยบุรี อยู่บริเวณหน่วยพิทักษ์ป่าห้วยลึก ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ 16 กิโลเมตร และห่างจากตัวอำเภอกุยบุรี 27 กิโลเมตร โดยจากจุดเริ่มต้นกิจกรรม ต้องใช้บริการรถนำชม พร้อมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น เพื่อเข้าไปตามเส้นทางชมช้างป่า ซึ่งเป็นเส้นทางวิบาก ระยะทาง 7 กิโลเมตร
- หน่วยพิทักษ์ป่าห้วยลึก อุทยานแห่งชาติกุยบุรี โทร. 09 2656 6875
- เวลาเปิด 14:00-17:00 น
- ค่ารถนำชม คันละ 850 บาท (นั่งได้ 6 คน)
  ค่าธรรมเนียมอุทยานฯ คนละ 40 บาท

การอยู่ร่วมกัน
ของฝูงกระทิง และผองเพื่อน

กระทิง คือ สัตว์กินพืชขนาดใหญ่รองลงมาจากช้าง ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรีมีกระทิงอาศัยอยู่มากกว่า 250 ตัว เราจึงมักพบกระทิงอาศัยอยู่รวมกันเป็นฝูง ตั้งแต่ฝูงเล็กที่มีแค่สามสี่ตัว หรืออาจจะอยู่กันเป็นฝูงใหญ่มีจำนวนมากกว่าครึ่งร้อย

โครงสร้างครอบครัว ของกระทิงจะคล้ายกับช้างป่า คือ มีตัวผู้รุ่นใหญ่อายุมากกว่า 10 ปี เป็นผู้คุมฝูง ส่วนกระทิงที่เหลือในฝูงส่วนใหญ่จะเป็นตัวเมีย เพราะเมื่อตัวผู้อยู่ในช่วงโตเต็มวัยจะถูกขับออกจากฝูงไปใช้ชีวิตอยู่ลำพัง กลายเป็นกระทิงโทน ต้องหาฝูงใหม่เป็นของตัวเอง

เมื่อฝูงกระทิงตื่นนอน ในตอนบ่าย ก็มุ่งหน้าหากินตั้งแต่ที่ราบทุ่งหญ้าไปจนถึงยอดเขา จะเดินหากินใบหญ้ายอดไม้ตามทางที่ผ่าน บางครั้งก็หยุดกินไม้เถาอยู่นาน บางส่วนของป่ากุยบุรีที่เป็นทุ่งหญ้าใหญ่โล่งเราจะเห็นกระทิงได้ง่ายตามทุ่งหญ้าในเวลาแดดร่มลมตก เพราะอาหารที่กินเป็นหลักคือพืชตระกูลหญ้า กระทิงมีความสำคัญต่อระบบนิเวศ ในการรักษาสมดุล ทำหน้าที่ควบคุมปริมาณพืช รักษาโครงสร้างของป่าและช่วยกระจายเมล็ดพันธุ์

กระทิงมีสัญชาตญาณระวังภัยสูง
เพราะมีประสาทรับรู้ทั้งกลิ่นและเสียงที่ดีเยี่ยม เมื่อได้ยินหรือได้กลิ่นผิดปกติ แค่เราขยับตัว กระทิงทั้งฝูงจะหยุดยืนนิ่งเฝ้าสังเกตการณ์ เมื่อเห็นว่าปราศจากอันตราย กระทิงในฝูงส่วนใหญ่ก็จะก้มลงเล็มหญ้าต่อ โดยมีกระทิงบางตัวคอยทำหน้าที่ระแวดระวังตลอดเวลา

นกยางควาย ขนสีขาว ปากสีเหลือง คือตัวช่วยบอกทิศทางที่อยู่ของสัตว์ป่า มันสามารถบินมองป่าทั้งป่าแบบเบิร์ดอายวิว จึงเห็นฝูงสัตว์ป่าได้ดีกว่าใคร หากฝูงกระทิงหรือฝูงช้างไปหากินที่ไหน พวกมันจะพากันบินเฮละโลไปเพื่อร่วมสังสรรค์กับฝูงสัตว์ เพื่อคอยกินแมลงตามพื้นดินที่ตกใจแตกตื่น เมื่อถูกฝูงสัตว์คุ้ยเขี่ย บางทีมันก็จะคอยกินแมลงที่ตอมไต่อยู่ตามตัวสัตว์ด้วย

เรื่องราวชีวิตของ

ช้างป่า

ยักษ์ใหญ่แห่งผืนป่าที่ใช้ชีวิตส่วนใหญ่ไปกับการกินวันละไม่ต่ำกว่า 16 ชั่วโมง ช้างจะเดินท่องเที่ยวไปในป่า หักต้นไม้ ดึงกิ่งไม้ใบหญ้า เถาวัลย์กินอย่างเอร็ดอร่อย โดยไม่ได้เหลียวกลับไปดูว่าต้นไม้เสียหายขนาดไหน พฤติกรรมนี้อาจดูเป็นนักเลงพี่ใหญ่ไปเสียหน่อย แต่นี่คือวิถีตามธรรมชาติของสัตว์ในป่าที่จะเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน สัตว์ตัวเล็กที่มีพละกำลังน้อยกว่าก็จะได้ประโยชน์ ตามมากินอาหารบนยอดไม้สูงที่พวกมันไม่สามารถดึงเอาลงมาได้ ในขณะที่การหักทำลายจะช่วยควบคุมปริมาณของพืชไม่ให้หนาแน่นจนเกินไป และเปิดโอกาสให้ต้นกล้ารุ่นใหม่เจริญเติบโต และการเดินไปกินไปถ่ายมูลไปอย่างสบายใจ ทำให้ช้างมีบทบาทสำคัญต่อระบบนิเวศในการสร้างปุ๋ย และขยายพันธุ์พืชไปโดยไม่รู้ตัว

ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรีมีช้างทั้งหมด 300 ตัว 22 ครอบครัว ในหนึ่งครอบครัวจะมีสมาชิกมากถึง 10 - 40 ตัว แต่ช้างบางตัวก็ออกหากินโดดเดี่ยวตัวเดียว นั่นคือช้างโทน ที่มีนิสัยดุร้าย เกเร ก็จะถูกขับออกจากฝูงให้อยู่ตามลำพัง จนเมื่อพวกมันเติบโตแข็งแรงก็จะแย่งเข้าชิงตำแหน่งจ่าฝูงในครอบครัวอื่น ซึ่งเป็นวิธีการคัดสรรจากธรรมชาติ ที่ผู้แข็งแรงที่สุดคือผู้อยู่รอดและขยายได้ดำรงเผ่าพันธุ์ต่อไป

ช้างตัวนี้คือใคร?

อุทยานแห่งชาติกุยบุรีสามารถรู้ข้อมูลจำนวนตัวและจำนวนครอบครัวของช้างป่า ด้วยการตรวจดีเอ็นเอจากเมือกที่ติดมากับขี้ช้าง นอกจากนี้ขี้ช้างยังสามารถระบุรายละเอียดอายุของช้างจากการสังเกตเนื้อของเสียที่ขับออกมา ถ้าขี้ช้างมีความละเอียดแสดงว่ายังเป็นช้างหนุ่ม หากขี้ช้างมีลักษณะหยาบแสดงว่าเป็นช้างแก่ นอกจากนั้นปัสสาวะที่ปะปนมากับขี้ช้างก็สามารถบอกเพศได้อีกด้วย

ป่าสมบูรณ์แค่ไหน?

เราจะรู้ว่าช้างกินอะไรเข้าไป จากซากอาหารที่อยู่ในขี้ช้าง ทำให้รู้ว่าแหล่งอาหารสมบูรณ์และมีความหลากหลายขนาดไหน อาหารของช้าง ตามธรรมชาติ คือ หญ้า เถาวัลย์ ยอดอ่อนของใบไม้ และรากไม้

ขี้ช้าง

บอกอะไรเราบ้าง?

ชุมชนท่องเที่ยวบ้านรวมไทย
วิถีชีวิตที่ผูกพันกับช้างไพร

หมู่บ้านที่ใช้ชีวิตสนิทใกล้ชิดกับช้างที่สุด จากคนต่างถิ่น หลายจังหวัด ต่างวัฒนธรรม หลากภาษา มาตั้งรกรากอยู่ร่วมกัน หมู่บ้านแห่งนี้จึงได้ชื่อว่าบ้านรวมไทย ในอดีตหมู่บ้านแห่งนี้เคยเป็นพื้นที่สีแดง ภาครัฐจึงมีนโยบายต้องการเปลี่ยนให้กลายเป็นพื้นที่สีเขียว โดยการรับสมัครชาวบ้านให้เข้ามาอยู่อาศัยโดยจะมอบที่ดินให้คนละ 20 ไร่สำหรับทำกิน และ 3 ไร่สำหรับเป็นที่อยู่อาศัย

ชุมชนบ้านรวมไทยจึงเข้ามาตั้งรกรากทำกินด้วยการปลูกสับปะรด ในพื้นที่ติดกับเขตป่ากุยบุรี ทำให้มีช้างป่าแวะเวียนมาแอบชิมสับปะรดเป็นของหวานอยู่บ่อยครั้ง ชาวบ้านรวมไทย จึงมีความผูกพันธ์และรู้จักการอยู่ร่วมกันกับช้างป่าเป็นอย่างดี

นักท่องเที่ยวสามารถทำกิจกรรมนั่งรถชมช้างป่ากุยบุรี กับชาวบ้านรวมไทย ซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับช้าง ป่า กระทิง และระบบนิเวศเป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังสามารถทำกิจกรรมสนุก ๆ ในชุมชน อย่างเวิร์คชอปการทำกระดาษจากขี้ช้างและใบสับปะรดอีกด้วย

- พิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) 12.1035, 99.6660
- ชุมชนท่องเที่ยวบ้านรวมไทย อยู่ในตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ห่างจากหน่วยฯ ห้วยลึก (จุดชมช้างป่า) 6.5 กิโลเมตร และห่างจากตัวอำเภอกุยบุรี 25 กิโลเมตร
- ชุมชนท่องเที่ยวบ้านรวมไทย โทร. 089 379 9368
- โปรดติดต่อนัดหมายล่วงหน้า
- ค่ากิจกรรมทำกระดาษมูลช้างใบสับปะรด คนละ 300 บาท

เส้นทางศึกษาธรรมชาติ
ตอไม้จันทร์หอม

เส้นทางศึกษาธรรมชาตินี้มีระยะทางประมาณ 500 เมตร เป็นเส้นทางด่านสัตว์ (ทางหากินของสัตว์ป่า) ทอดยาวเข้าสู่ป่าดิบแล้งสลับป่าเบญจพรรณ ซึ่งพบไม้ยืนต้นอันมีค่าหายากหลายชนิด โดยเฉพาะไม้จันทร์หอม ซึ่งพบได้มากที่ป่ากุยบุรี ความหอมที่เป็นเอกลักษณ์นี้ส่งผลให้แต่เดิมที่เคยมีต้นจันทน์หอมกระจัดกระจายอยู่ทั่วประเทศถูกลักลอบตัดไป เว้นเพียงป่ากุยบุรีที่มีการปกป้องรักษาอย่างดี โดยในพื้นที่ป่ากุยบุรียังคงมีต้นจันทร์หอม ทั้งที่เป็นต้นกล้าเล็ก ๆ ไปจนถึงต้นที่โตอายุเป็นร้อยปี

การเดินทางเข้าชมเส้นทางศึกษาธรรมชาตินี้ จะต้องมีเจ้าหน้าที่อุทยานฯ นำทางเพื่อความปลอดภัย และเป็นผู้บรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศที่นำมาซึ่งความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่าแห่งนี้ โดยจุดเด่นของเส้นทางนี้คือตอไม้จันทน์หอมที่ถูกตัดไปใช้ในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 พระบรมวงศานุวงศ์ และสมเด็จพระสังฆราช ซึ่งนับว่าเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์

- พิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) 12.0515, 99.6240
- เส้นทางศึกษาธรรมชาติตอไม้จันทร์หอม อยู่บริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติกุยบุรี ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ห่างจากตัวอำเภอกุยบุรี 27 กิโลเมตร
- อุทยานแห่งชาติกุยบุรี โทร. 0 3251 0453, 08 1776 2410
- เวลาเปิด 8:30-12:00 น
- ค่าธรรมเนียมอุทยานฯ คนละ 40 บาท

ทำความรู้จัก

ไม้จันทร์หอม

ต้นจันทน์หอม
เป็นไม้ยืนต้นผลัดใบ ขนาดกลางถึงใหญ่ พบมากในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยเฉพาะในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี โดยมักเจริญเติบโตได้ดีในป่าดิบแล้งพื้นราบ

ไม้จันทร์หอมเคยเป็น **สินค้าส่งออก** ขึ้นชื่อของกรุงศรีอยุธยา และเป็นที่นิยมของเชื้อพระวงศ์ชั้นสูง ในการทำเครื่องกลึง เครื่องแกะสลัก หีบ หวี ธูป รวมไปถึงยาสมุนไพร

ไม้จันทน์หอมจัดเป็นหนึ่งใน **จตุชาติสุคนธ์** หรือของหอมธรรมชาติ ได้แก่ ไม้กฤษณา กระลำพัก ดอกไม้หอม และไม้จันทน์หอม น้ำมันที่ได้จากการกลั่นไม้จันทน์หอม สามารถนำไปเครื่องหอม เครื่องสำอางได้

ไม้จันทร์หอมเป็นไม้มงคลชั้นสูง
ตามความเชื่อของไทย ก่อนการตัดทุกครั้ง ต้องทำพิธีบวงสรวงต่อรุกขเทวดาผู้ปกปักษ์รักษาต้นไม้

ไม้จันทน์หอมที่จะนำไปใช้ใน **พระราชพิธี** ต้องเป็นไม้จันทน์หอมที่ "ตายพราย" คือ ยืนต้นตายตามธรรมชาติเท่านั้น ถึงจะมีความหอมในระดับที่ใช้งานได้ โดยจะนำไม้ไปสร้างเป็น พระโกศจันน์ ฐานรองพระโกศจันทน์ พระจิตกาธาน ดอกไม้จันทน์ และ ท่อนฟืนไม้จันทน์

ชุมชนท่องเที่ยวบ้านป่าหมาก

นอนกางเต็นท์ ดมกลิ่นกาแฟ

ชุมชนในฝันที่ซ่อนตัวในหุบเขา มีธารน้ำใส ไหลจากผืนป่าอุดมสมบูรณ์ผ่านกลางหมู่บ้าน ผู้คนอยู่กันอย่างเรียบง่าย มีเสียงหัวเราะของเด็ก ๆ กำลังเล่นน้ำกันอย่างสนุกสนาน มีอากาศบริสุทธิ์ให้สูดเต็มปอด เช้าตื่นมาดูหมอก กลางคืนนอนชมดาว ที่นี่คือ บ้านป่าหมาก อยู่กลางผืนป่ากุยบุรีแห่งทิวเขาตะนาวศรี เป็นหมู่บ้านชาวกระเหรี่ยงที่อพยพเข้ามาตั้งรกรากสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 คนสมัยก่อนมีอุปนิสัยชอบกินหมาก จึงปลูกต้นหมากไว้มาก จึงมีชื่อเรียกหมู่บ้านนี้ว่าบ้านป่าหมาก

จุดเด่นที่ทำให้หมู่บ้านนี้น่าอยู่ คือ ที่ตั้งกลางหุบเขาเขียวขจี มีคลองตะลุยแพรกสายไหลผ่าน เป็นต้นน้ำของแม่น้ำปราณบุรี การเดินทางมาที่หมู่บ้านนี้ต้องใช้ความตั้งใจ เพราะเส้นทางค่อนข้างวิบาก แต่เมื่อได้เข้ามาเห็นภาพหมู่บ้านในฝันแห่งนี้ก็ทำให้ลืมความลำบากไปจนหมดสิ้น

กางเต็นท์ริมลำธาร

กิจกรรมยอดนิยมสำหรับการเดินทางมาบ้านป่าหมาก คือ กางเต็นท์แคมป์ปิ้งริมลำธารอันสวยงามเพื่อสัมผัสธรรมชาติให้เต็มที่ เราจะได้ปักหลักปักฐานกันบริเวณทุ่งหญ้าใต้ต้นไม้ใหญ่ ฟังเสียงสายน้ำไหลขับกล่อมตลอดคืน อากาศเย็นโดยไม่ต้องเปิดแอร์ ถูกใจสายแคมป์ปิ้ง โดยที่นี่มีกฎเหล็กที่นักท่องเที่ยวต้องปฏิบัติร่วมกัน คือการรักษาความสะอาดและความสงบ

กิจกรรมคั่วกาแฟโรบัสต้าพันธุ์ป่าช้างขาว

กลิ่นกาแฟหอมโชยทั่วหมู่บ้าน ทำให้บรรยากาศที่นี่ดูอบอุ่นขึ้นไปอีก เพียงเราเดินข้ามสะพานแขวนสีเหลืองกลางหมู่บ้าน จะได้พบกับร้านกาแฟบรรยากาศดีที่สุดในโลกอีกแห่งหนึ่ง ที่นี่คือจุดที่มองเห็นวิวสวยที่สุดในหมู่บ้าน ได้เห็นลำธารที่มีเด็กลงมาเล่นน้ำในตอนเย็น เราสามารถเลือกจิบกาแฟชมบรรยากาศหรือทำกิจกรรมให้ล้ำลึกด้วยการคั่วเมล็ดกาแฟเองแบบสด ๆ เลือกระดับการคั่วที่ชอบ บดให้ละเอียด เทน้ำร้อนผ่านตัวกรอง จนได้กาแฟโรบัสต้าที่รสชาติเข้มหอมชัดเจน

กาแฟที่นี่เป็นกาแฟที่คนในหมู่บ้านปลูกกันเอง โดยได้ชื่อจากสำนักสงฆ์ป่าช้างขาว ซึ่งเป็นผู้ส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูกกาแฟแบบอินทรีย์ และสร้างอาชีพให้แก่คนท้องถิ่น

- พิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) 12.276383, 99.576593
- ชุมชนท่องเที่ยวบ้านป่าหมาก อยู่ในตำบลศาลาลัย อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ห่างจากตัวอำเภอปราณบุรี 57 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1:30 ชั่วโมง เส้นทางค่อนข้างลำบาก ต้องใช้รถกระบะยกสูง
- ชุมชนท่องเที่ยวบ้านป่าหมาก โทร. 08 0634 8199
- โปรดติดต่อนัดหมายล่วงหน้า
- ค่ากางเต็นท์ หลังละ 50-100 บาท ค่ากิจกรรมคั่วกาแฟ ชุดละ 150 บาท

Diversity Journey

Arabica

ป่าช้างขาว
OTOP

ชุมชนท่องเที่ยวบ้านย่านซื่อ
กางเต็นท์นอนริมอ่างเก็บน้ำคลองบึง

บ้านย่านซื่อเป็นอีกหนึ่งหมู่บ้านที่อยู่ในบริเวณชายป่ากุยบุรี มีอาชีพทำเกษตรกรรมและอาศัยความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติในการเลี้ยงชีพ บริเวณหมู่บ้านมีอ่างเก็บน้ำเขื่อนคลองบึงซึ่งมีทัศนียภาพสวยงามคู่ป่าเขาไกลสุดลูกหูลูกตา คนในชุมชนร่วมกันพัฒนาเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้ร่วมกัน มีลานกางเต็นท์สะอาดและบ้านพักริมเขื่อนคอยให้บริการ ชาวบ้านในพื้นที่ยังเปิดร้านอาหาร คาเฟ่ คอยต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาเข้าพักอีกด้วย

บรรยากาศที่นี่จะสวยงามเป็นพิเศษ โดยเฉพาะยามเย็น พระอาทิตย์ลับขอบฟ้า ท้องฟ้าจะเริ่มเปลี่ยนโทนไล่สีไปเรื่อย ๆ เราสามารถมองท้องฟ้าได้เต็มตา โดยไม่มีอะไรมาบดบัง เบื้องหน้าเป็นน้ำ ไกลออกไปคือภูเขา ด้านบนฉาบทับด้วยท้องฟ้าสวยงาม กลางคืนอากาศเย็นเงียบสงบนอนหลับสบาย เป็นอีกหนึ่งที่หมายที่ชาวแคมป์ปิ้งห้ามพลาด

- พิกัดภูมิศาสตร์ (GPS) 11.927493, 99.708454
- ชุมชนท่องเที่ยวบ้านย่านซื่อ อยู่ในบริเวณเขื่อนคลองบึง ตำบลอ่าวน้อย อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ห่างจากตัวอำเภอกุยบุรี 30 กิโลเมตร
- ชุมชนท่องเที่ยวอ่างเก็บน้ำคลองบึง บ้านย่านซื่อ โทร. 08 9919 8490
- ค่ากางเต็นท์ หลังละ 50-100 บาท

ตัวอย่างโปรแกรมท่องเที่ยว
เส้นทาง ปากน้ำปราณบุรี - อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด

เส้นทางท่องเที่ยวสบาย ๆ หลากหลายกิจกรรม สัมผัสสีสันของหาดทรายชายทะเล กินอาหารทะเลอร่อย ๆ และปิดท้ายด้วยการพิชิตเส้นทางสู่ถ้ำพระยานคร

วันที่ 1		**ปากน้ำปราณบุรี**
เช้า		ออกเดินทางจากกรุงเทพฯ ไปบ้านปากน้ำปราณบุรี (ใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง)
สาย	1	ท่องเที่ยววิถีชุมชนปากน้ำปราณ นั่งรถไถ่นาเที่ยวหมู่บ้านประมง แวะชมธนาคารปูม้า
เที่ยง		รับประทานอาหารทะเลสด ๆ ที่บ้านปากน้ำปราณ
บ่าย	2	สักการะศาลเจ้าแม่ทับทิมทองบนยอดเขา ชมทิวทัศน์แม่น้ำปราณในมุมสูง เดินชมเส้นทางศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนปากแม่น้ำปราณ
	3A	วนอุทยานปราณบุรี หรือ
	3B	ศูนย์การเรียนรู้ระบบนิเวศป่าชายเลน สิรินาถราชินี เช็คอินเข้าที่พัก รีสอร์ตริมหาดปราณบุรี
เย็น	4	พักผ่อนชมบรรยากาศยามเย็นที่หาดเขากะโหลก
วันที่ 2		**หาดปราณบุรี - เขาสามร้อยยอด**
เช้า	5	สนุกกับกิจกรรมริมชายหาดปราณบุรียามเช้า เช่น ขี่จักรยานเส้นทางเลียบชายหาด เล่นเซิร์ฟสเก็ตที่ลานริมหาด หรือเรียนไคท์เซิร์ฟ
สาย		ออกเดินทางไปอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด (ระยะทาง 28 กิโลเมตร ใช้เวลา 30 นาที)
	6	นั่งเรือสู่หาดแหลมศาลา และเดินป่าพิชิตความงามของถ้ำพระยานคร (ใช้เวลาเดินทาง ไป - กลับ ประมาณ 3 ชั่วโมง)
เที่ยง		รับประทานอาหารทะเลที่บ้านบางปู หรือหาดสามพระยา
บ่าย	7	พักผ่อนริมชายทะเลในบรรยากาศร่มรื่นที่หาดสามพระยา
เย็น	8	ล่องเรือชมป่าชายเลนที่คลองเขาแดง
ค่ำ		เดินทางกลับ

Diversity Journey

ตัวอย่างโปรแกรมท่องเที่ยว
เส้นทาง อุทยานแห่งชาติ**เขาสามร้อยยอด**

เส้นทางท่องเที่ยวแบบเน้นผจญภัย ได้สัมผัสธรรมชาติแบบเจาะลึก ครบทุกมิติ
ทั้งถ้ำ ภูเขา ชายหาด ป่าชายเลน พื้นที่ชุ่มน้ำ และท่องเที่ยวชุมชน

วันที่ 1

เช้า		ออกเดินทางจากกรุงเทพฯ สู่อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด (ระยะทางประมาณ 230 กิโลเมตร ใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง)
สาย	1	ท่องเที่ยววิถีชุมชนบ้านหัวตาลแถว ลองทำขนมตาล และกวนกาละแมร์
เที่ยง	2	รับประทานอาหารทะเลสด ๆ ที่ร้านอาหารบริเวณหาดสามร้อยยอด
บ่าย		เที่ยวชมถ้ำ ชมหินงอกหินย้อย และความมหัศจรรย์ทางธรณีวิทยา
	3A	ถ้ำพระยานคร
	3B	ถ้ำแก้ว
	3C	ถ้ำไทร
เย็น	4	ชมบรรยากาศร่มรื่นที่หาดสามพระยา รับประทานอาหารค่ำที่ร้านสวัสดิการฯ กางเต็นท์พักแรมแบบแคมป์ปิ้งที่หาดสามพระยา หรือพักรีสอร์ตริมทะเลบริเวณหาดสามร้อยยอด

วันที่ 2

เช้า	5	รับแสงอรุณบนจุดชมวิวเขาแดง ชมทิวทัศน์ 360 องศา (เดินขึ้นเขา 300 เมตร ใช้เวลาประมาณ 40 นาที)
สาย	6	ชมป่าชายเลน เส้นทางศึกษาธรรมชาติ บริเวณที่ทำการอุทยานฯ
บ่าย	7	ล่องเรือชมธรรมชาติคลองเขาแดง
เย็น	8A	ล่องเรือชมธรรมชาติพื้นที่ชุ่มน้ำทุ่งสามร้อยยอด ชุมชนท่องเที่ยวบ้านเกาะมอญ - เกาะไผ่
	8B	เดินชมทิวทัศน์บึงบัวและเขาสามร้อยยอด บนสะพานไม้ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติบึงบัว
ค่ำ		เดินทางกลับ

ตัวอย่างโปรแกรมท่องเที่ยว
เส้นทาง อุทยานแห่งชาติกุยบุรี - บึงบัวสามร้อยยอด

มุมมองใหม่ของคนรักกลิ่นอายธรรมชาติ ด้วยเส้นทางที่จะได้กางเต็นท์ริมลำธารกลางป่า เฝ้าดูช้างและกระทิงออกหากินในธรรมชาติ และต้อนรับแสงตะวันยามเช้า ในพื้นที่ชุ่มน้ำอันอุดมสมบูรณ์

วันที่ 1		**แค้มป์ปิ้งบ้านป่าหมาก**
เช้า		ออกเดินทางจากกรุงเทพฯ ไปอำเภอปราณบุรี (ใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง)
เที่ยง		รับประทานอาหารเที่ยง ร้านอาหารในอำเภอปราณบุรี หรือบ้านปากน้ำปราณ
บ่าย	1	ออกเดินทางสู่บ้านป่าหมาก (ระยะทาง 56 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทาง 1 ชั่วโมง 30 นาที ต้องใช้รถขับเคลื่อนสี่ล้อ หรือรถกระบะยกสูง สภาพดี)
เย็น		กางเต็นท์พักแรมริมลำธาร ชมธรรมชาติ ถ่ายรูปกับสะพานแขวนข้ามลำธาร
วันที่ 2		**บ้านป่าหมาก - กุยบุรี**
เช้า		กิจกรรมคั่วกาแฟป่าช้างขาว แล้วจิบกาแฟในร้านริมลำธาร
สาย		ออกเดินทางจากหมู่บ้าน สู่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี (ระยะทาง 110 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทาง 2 ชั่วโมง 30 นาที)
บ่าย	2	ท่องเที่ยวชุมชนบ้านรวมไทย ลองทำกระดาษจากขี้ช้างและใบสับปะรด
	3	กิจกรรมชมช้างป่าและกระทิง ที่หน่วยห้วยลึก
เย็น		พักแรมที่รีสอร์ตในอำเภอสามร้อยยอด
วันที่ 3		**บึงบัวสามร้อยยอด**
เช้า	4A	ล่องเรือรับแสงอรุณยามเช้าในพื้นที่ชุ่มน้ำทุ่งสามร้อยยอด กับชาวชุมชนท่องเที่ยวบ้านเกาะมอญ - เกาะไผ่
	4B	หรือ เดินเที่ยวเส้นทางศึกษาธรรมชาติบึงบัว ชมบรรยากาศสวยงามยามเช้าของบึงบัวและเทือกเขาสามร้อยยอด
สาย	5	เดินทางไปอุทยานแห่งชาติกุยบุรี (ระยะทาง 50 กิโลเมตร ใช้เวลา 1 ชั่วโมง) เดินป่าศึกษาธรรมชาติ ชมไม้มีค่า และตอไม้จันทร์หอมที่ใช้ในพระราชพิธี
เที่ยง	6	รับประทานอาหาร และชมบรรยากาศอ่างเก็บน้ำคลองบึง
บ่าย		เดินทางกลับ

จัดทำโดย
กองสร้างสรรค์สินค้าการท่องเที่ยว
ฝ่ายสินค้าการท่องเที่ยว
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)